

2012

VOORWOORD

**Mijnheer de minister-president,
Mevrouwen en heren ministers van de Vlaamse Regering,
Mevrouw, mijnheer,**

Bij decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning (*Grinddecreet*) werd het Grindfonds opgericht en, binnen dit Grindfonds, het Grindcomité met zijn drie subcomités.

Het Grinddecreet bepaalt dat het Grindcomité jaarlijks verslag uitbrengt bij de Vlaamse Regering betreffende zijn werkzaamheden en de werkzaamheden van de subcomités (*artikel 6, vijfde lid*).

Door het decreet van 9 april 2009 houdende de wijziging van het Grinddecreet wordt projectgrindwinning mogelijk. Ter begeleiding en opvolging van een dergelijke projectgrindwinning voorziet het Grinddecreet de oprichting van een Projectgrindwinningscomité.

Het uitvoeringsbesluit van 4 februari 2011 bij dit Grinddecreet (*BVR betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van de projecten in het projectgrindwinningscomité*) legt aan het Projectgrindwinningscomité de verplichting op om jaarlijks te rapporteren aan de minister over de taken, vermeld in artikel 20sexies, § 1, eerste lid, 2°, 3° en 4°, van het Grinddecreet (*artikel 13*).

Vermits deze beide jaarlijkse rapportages, voor het Grindcomité en de subcomités enerzijds en voor het PGC anderzijds, gevat zijn door het Grinddecreet, worden deze verslagen gebundeld en als aparte hoofdstukken uitgewerkt in voorliggend jaarverslag 2012.

Het Grinddecreet voorzag in eerste instantie een afbouwscenario, waarbij tegen eind 2005 alle grindwinning beëindigd zou zijn. Met het oog op een planmatige en geleidelijke afbouw werden jaarlijkse productiequota voor valleigrind en berggrind vastgelegd. In totaal mocht 59,5 miljoen ton valleigrind en 41,4 miljoen ton berggrind gewonnen worden. Doorheen de jaren werd het Grinddecreet enkele malen bijgesteld: de vooropgestelde einddatum voor ontginning werd opgeheven en het werd mogelijk om in bepaalde uitzonderingsgevallen, naast de oorspronkelijk vooropgestelde productiequota, bijkomend grind te winnen.

Door de wijziging van het Grinddecreet van 3 april 2009 werd tot slot ook de grindwinning mogelijk die gepaard gaat met de realisatie van een maatschappelijk project van groot openbaar belang dat op zichzelf niet gericht is op het winnen van grind (*zgn. projectgrindwinning*). Ter begeleiding van een dergelijk project werd het Projectgrindwinningscomité (PGC) in het leven geroepen. Dit PGC werd opgericht buiten het Grindfonds en werkt derhalve volledig onafhankelijk van het Grindcomité en zijn subcomités.

Reeds eind 2009 resteerde er van de globale toegekende productiequota nog slechts een minimale fractie voor de vallei, terwijl de globale productiequota voor het berggrind volledig gereali-

seerd waren. Sindsdien werden in de vallei geen heffingsplichtige grindtonnen meer gerealiseerd. De verdere ontginning in de berg betrof grindwinning gerealiseerd binnen de vergunde grindwinningsgebieden, maar boven op de door het Grinddecreet vooropgestelde productiequota (*zogenaamde exces-tonnen*). Projectgrindwinning was tot eind 2012 nog niet aan de orde.

De twee facetten van de herinrichting, afwerking en uitrusting, zijn volop in uitvoering. Eind 2012 is circa 455 ha volledig afgevoerd en voorlopig aanvaard (*ca. 83 % van het totaal*). Vijf grindwinningsgebieden zijn definitief aanvaard en drie deels. Eén grindwinningsgebied was reeds eind 2007 volledig uitgerust en in twee andere grindwinningsgebieden zijn in 2012 de uitrustingswerken opgestart. In drie van de tien grindwinningsgebieden is, met het oog op spontane natuurontwikkeling, geen uitrusting voorzien.

Eind 2012 waren er nog 63 personen tewerkgesteld binnen de grindbedrijven. Een deel van deze werknemers is pas in dienst gekomen na afloop van het Sociaal Plan, waardoor deze personen geen rechten kunnen opbouwen volgens de afgesproken regels uit het Beleidsplan. In totaal zijn er eind 2012 binnen het Sociaal Beleidsplan nog 40 dossiers in uitvoering.

Het Onderzoekcomité sloot eind 2011 zijn zoektocht naar relevante grindvervangers af met een Symposium waar de resultaten van de afrondende studie “effectiviteit van grindsubstitutie” werden gepresenteerd.

Wat betreft de projectgrindwinning werd op 5 oktober 2012 een eerste voorstel “Elerweerd: maatschappelijk project van groot openbaar belang met projectgrindwinning” door het Projectgrindwinningscomité goedgekeurd, vervolgens aan de minister overgemaakt en door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 19 juli 2013.

Het jaarverslag van het Grindcomité en de subcomités dient, conform de bepalingen van het Grinddecreet, voorgelegd aan de Vlaamse Regering en tevens meegedeeld aan het Vlaams Parlement, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen. Het jaarverslag van het PGC dient voorgelegd aan de minister.

Dit gebundeld rapport over het werkjaar 2012 wordt derhalve overgemaakt aan alle voornoemde partijen.

Ludwig Vandenhove
voorzitter Projectgrindwinningscomité

Guido Willen
voorzitter Grindcomité

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
HET GRINDCOMITÉ EN HAAR DRIE SUBCOMITÉS	6
Inleiding	7
I. Organisatie comités	9
1 Samenstelling comités	9
1.1 Grindcomité	9
1.2 Herstructureringscomité	11
1.3 Sociaal comité	11
1.4 Onderzoekscomité	12
2 Wijziging samenstelling comités	13
3 Vergaderdata comités	13
II. Werking van de comités	15
1 Grindcomité	15
1.1 Grinddecreet	15
1.2 Geactualiseerde begroting	17
1.3 Toezicht op de naleving van de quota	18
1.3.1 Valleigrind	19
1.3.2 Berggrind	19
1.4 Globale productiequota en afbouw	19
1.5 Grindontginning en herinrichting	19
1.6 Adviezen	21
2 Herstructureringscomité	23
2.1 Stedenbouwkundige vergunningen afgeleverd aan het Herstructureringscomité	23
2.1.1 Wijziging van de vergunde herinrichting grindwinningsgebied Boterakker	23
2.1.2 Wijziging van de vergunde herinrichting grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord – G2	23
2.2 Waarborgstelsel en overeenkomst tot afwerking van de grindwinningsgebieden	23
2.2.1 Overeenkomst tot afwerking van de grindwinningsgebieden van 17 februari 2003	23
2.2.2 Opvolging van de overeenkomst	25
2.3 Kostenramingen en uitgavenbegroting uitrusten	26
2.4 Grindwinningsgebied Kleizone – Kinrooi	26
2.4.1 Herinrichting – deel uitrusten	26
2.4.2 Aanbesteding en uitvoering van de uitrustingswerken	27
2.5 Grindwinningsgebieden Boterakker en Maasweg – Kinrooi	27
2.5.1 Regularisatie stedenbouwkundige vergunning	28
2.5.2 Herinrichting grindwinningsgebieden te Kinrooi	28
2.5.3 Infrastructuurproject ‘ecologische inrichting beekvallei’	29
2.6 Grindwinningsgebied Heerenlaak – Maaseik	31
2.7 Grindwinningsgebied Bichterweert-Meerheuvel – Dilsen-Stokkem	31
2.7.1 Uitrusten van het gebied	31
2.8 Grindwinningsgebied Negenoord – Dilsen-Stokkem	33
2.8.1 Herinrichtingsplannen voor het gebied	33
2.8.2 Uitkijktoren	35
2.8.3 In- en uitlaatconstructie van nv De Scheepvaart	35
2.8.4 Grensoverschrijdend rivierpark Maasvallei	36
2.9 Grindwinningsgebied Mechelse Heide Zuid (groeve LBU) – Maasmechelen	36
2.10 Berggrinduitbreidingsgebieden G1 – Maasmechelen	36
2.11 Berggrinduitbreidingsgebieden G3 – Maasmechelen	36
2.12 Grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord en Berggrinduitbreidingsgebied G2 – Maasmechelen	36
2.13 Grindwinningsgebieden Algri-Bormans-Vulex – project ‘Verlaging Hoeweweg’	38
2.14 Communicatie over projecten naar de buitenwereld	39
2.14.1 Participatie en medefinanciering communicatieplan Maasvallei	39
2.14.2 Participatie en medefinanciering project ‘Vernieuwing grindkegel in De Wissen’	40
2.15 Versterkte adviezen bij milieuvergunningaanvragen, stedenbouwkundige aanvragen, e.a.	41
2.15.1 Stedenbouwkundige aanvragen	41
3 Sociaal comité	43
3.1 Evaluatie beleidsplan	43

3.2 Sociaal begeleidingsplan	43
3.2.1 Brugpensioenen (luik 1)	43
3.2.2 Eenmalige afscheidspremie (luik 3)	43
3.2.3 Outplacement	43
3.2.4 Algemene afscheidspremie (luik 5)	43
3.3 Tewerkstelling	44
3.4 Begroting en meerjarenplan	44
3.5 Tewerkstellingsinitiatieven	44
4 Onderzoekscomité	47
III. Logistieke ondersteuning Grindcomité en subcomités	49
1 Grindcel	49
2 Onteigeningen en concessies	49
IV. Financiën	51
1 Omslagsleutel	51
2 Heffingscoëfficiënt	51
3 Overzicht rekeningen – Jaarrekening Grindfonds	52
4 Overzicht 1994-2012	53
V. Bijlagen	50
Bijlage 1 – Overzicht dossiers	51
Bijlage 2 – Omslagsleutel tot aanwending van de middelen van het Grindfonds	53
Bijlage 3 – Jaarproductie	54

HET PROJECTGRINDWINNINGSCOMITÉ

I. Organisatie PGC	57
1 Oprichting vzw Projectgrindwinningscomité	57
2 Werking tot eind 2011	57
3 Samenstelling van het PGC in het werkjaar 2012	58
4 Wijziging samenstelling PGC	58
5 Vergaderdata PGC	58
II. Werking PGC	59
1 Projectvoorstel – algemeen	59
1.1 Voorwaarden	59
1.2 Procesverloop	59
1.3 Uitvoering en opvolging	59
2 Projectvoorstel Elerweerd	60
2.1 Administratieve gegevens	60
2.2 Formele stappen binnen PGC	61
2.3 Formele stappen: ruimtelijk en milieuvergunningstechnisch beleid	61
2.4 Werkgroepen	61
2.5 Beschrijving project	62
2.5.1 Ligging	62
2.5.2 Doelstelling	62
2.5.3 Uitgangssituatie	62
2.5.4 Streefbeeld	62
2.5.5 Ingrepen	63
2.5.6 Timing en grondbalansen	64
2.5.7 Toeristisch aspect	65
2.6 Flankerende maatregelen landbouw	65
2.7 Communicatie	65
III. Financiering	67
1 Financiering uitvoering project Elerweerd	67
2 Financiering werking PGC	67

GRINDCOMITÉ EN SUBCOMITÉS

INLEIDING

Begin jaren '90 stippelde de Vlaamse Regering een grindbeleid uit voor het Limburgs Maasland dat zich vertaalde in het 'decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning', kortweg genaamd Grinddecreet.

Dit Grinddecreet richt een Grindfonds op en binnen dit Grindfonds wordt het Grindcomité opgericht met daarbinnen drie subcomités: het Herstructureringscomité, het Sociaal comité en het Onderzoekcomité. De binnen het Grindfonds gegeneerde middelen worden aangewend voor de werking van deze vier comités die elk hun eigen doelstellingen, zoals vastgelegd in het Grinddecreet, nastreven.

- Het overkoepelend Grindcomité coördineert en ziet toe op de afbouw van de nog mogelijke grindontginning.
- Het Herstructureringscomité staat in voor de herinrichting van ontgonnen grindgebieden.
- Het Sociaal comité staat borg voor de sociale begeleiding van de werknemers die hun baan verliezen ten gevolge van het Grinddecreet.
- Het Onderzoekcomité gaat op zoek naar grindvervangende granulaten en ondersteunt de commercialisering.

Elk comité bezit rechtspersoonlijkheid.

De organisatie van het Grindcomité en zijn drie subcomités wordt geregeld onder hoofdstuk II in de artikels 6 tot en met 12 van het Grinddecreet.

Met het besluit van 7 mei 2010 in uitvoering van het Grinddecreet werd het Projectgrindwinningscomité opgericht. Dit comité werkt volledig onafhankelijk van de hoger vernoemde comités. De werking van het Grindcomité en zijn drie subcomités wordt gefinancierd middels de middelen die binnen het Grindfonds worden gegeneerd uit heffing op de grindwinning in de grindwinningsgebieden. Het Projectgrindwinningscomité werd opgericht buiten het Grindfonds en dient zelf in te staan voor de financiering van zijn werking.

De organisatie en werking van het Projectgrindwinningscomité wordt geregeld in het Grinddecreet, onder hoofdstuk IIIbis, in de artikels 20bis tot en met 20septies.

Het Projectgrindwinningscomité vormt dus een apart verhaal, los van het Grindcomité en zijn drie subcomités, en zal dan ook binnen dit jaarverslag onder een volledig apart hoofdstuk behandeld worden.

I. ORGANISATIE COMITÉS

Organisatie comités

De voorzitters en leden van het Grindcomité en de subcomités worden door de Vlaamse Regering benoemd voor een termijn van zes jaar (*Grinddecreet, artikel 7, §1*).

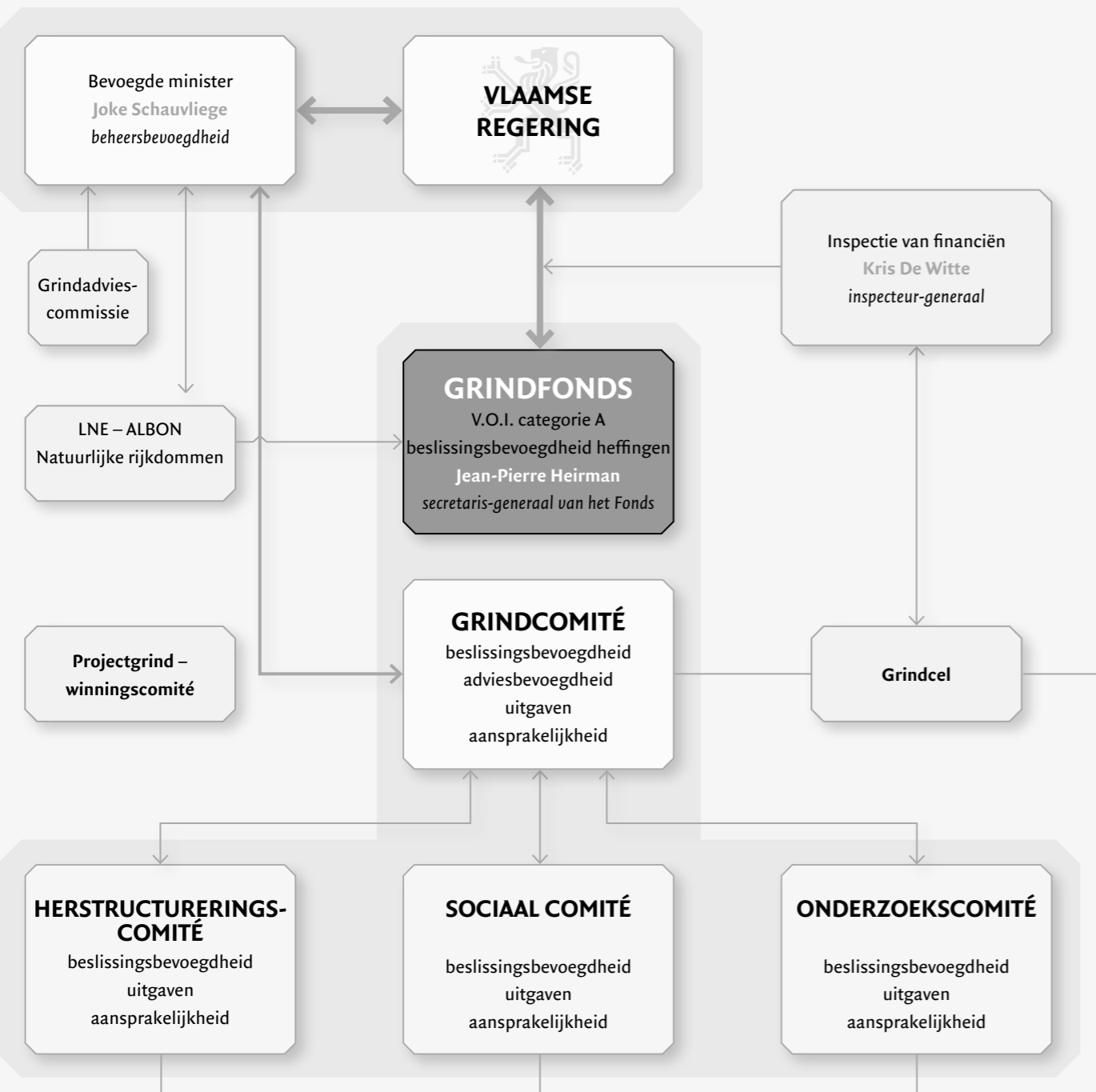
De eerste mandaatperiode liep af op 31 december 1999 en de tweede mandaatperiode op 31 december 2005.

De derde mandaatperiode van de comités liep af eind 2011. In het kader van continuïteit van bestuur, liepen de lopende mandaten echter – zolang door de diverse partijen geen nieuwe vertegenwoordigers werden voorgedragen – gewoon door. De (eind 2011) bestaande mandaten blijven gehandhaafd tot er nieuwe mandaten zijn ingevuld en verschenen in het Belgisch Staatsblad.

In totaal zijn er zevenenvijftig mandaten in te vullen. Deze mandaten worden door drieënveertig verschillende personen ingevuld.

Organogram

De Vlaamse minister bevoegd voor het Grindfonds is sinds 13 juli 2009 mevr. Joke Schauvliege.

1 | Samenstelling comités in het werkjaar 2012

1.1 | Grindcomité

Het Grindcomité telt dertien stemgerechtigde en zes raadgevende leden. Het aantal leden wordt aangepast als een gemeente het statuut van grindgemeente krijgt of verliest. De voorzitters van de subcomités wonen de vergadering bij met raadgevende stem indien zij geen deel uitmaken van het Grindcomité.

Stemgerechtigde leden

- de voorzitter van het Grindcomité
dhr. Guido Willen
- namens de POM-Limburg
dhr. Marc Vandeput
- namens de IML cvba
mevr. Brigitte Grosemans
- namens de SERV (werknemers)
dhr. Robert Urbain
dhr. Justin Daerden (tevens voorzitter van het Sociaal comité)
- namens de SERV (werkgevers)
dhr. Luc Severijns
dhr. Guillaume De Raedt
- namens de SERV (landbouw)
dhr. Peter Bruggen
- namens de gemeente Kinrooi
mevr. Carine op 't Roodt
- namens de gemeente Maaseik
dhr. Gerard Ignoul
- namens de gemeente Dilsen-Stokkem
mevr. Sofie Vandeweerd
- namens de gemeente Maasmechelen
mevr. Christel De Cuyper
- namens de MiNa-raad (leefmilieu en natuur)
mevr. Francine Thewissen

Raadgevende leden

- namens het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed
dhr. Ivo Palmers
- namens de Vlaamse Landmaatschappij
dhr. Eddy Huysmans
- namens het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
dhr. Kris Van Looy
- namens de afdeling, bevoegd voor Natuurlijke Rijkdommen
dhr. Eddy Leenders
- de voorzitter van het Herstructureringscomité
dhr. Albert Willen
- de voorzitter van het Onderzoeksc comité
dhr. Jean-Claude Van Rode

I. ORGANISATIE COMITÉS

1.2 | Herstructureringscomité

Het Herstructureringscomité heeft negen stemgerechtigde en tien raadgevende leden. Het aantal leden wordt aangepast als een gemeente het statuut van grindgemeente krijgt of verliest.

Stemgerechtigde leden

- de voorzitter van het Herstructureringscomité
dhr. Albert Willen
- namens de gemeente Maasmechelen
mevr. Evy Kenzeler
(waargenomen door dhr. André Kenzeler)
- namens de gemeente Dilsen-Stokkem
mevr. Ingrid Erlingen
- namens de gemeente Kinrooi
mevr. Carine op 't Roodt
- namens de gemeente Maaseik
dhr. Marcel Raets
- namens de SERV (landbouw)
dhr. Peter Bruggen
- namens de MiNa-raad (leefmilieu en natuur)
dhr. Lambert Schoenmaekers
dhr. Johan Van Den Bosch
- namens de IML cvba
mevr. Brigitte Grosemans
(waargenomen door dhr. Hubert Brouns)

Raadgevende leden

- namens de afdeling, bevoegd voor Natuurlijke Rijkdommen
dhr. Eddy Leenders
- namens de Vlaamse Landmaatschappij
dhr. Eddy Huysmans
- namens het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
dhr. Kris Van Looy
- namens de werkgevers
dhr. Franck Liebens
dhr. Willem Duijnste
- namens de werknemers
dhr. Jan Staal
dhr. Roger Peeters
- namens het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
mevr. Bertien Buntinx
- namens het departement Leefmilieu, Natuur en Energie (afd. bevoegd voor algemeen milieu-, natuur- en energiebeleid)
dhr. David Stevens
- namens de vzw Toerisme Limburg
dhr. Sylvain Sleypen

1.3 | Sociaal comité

Het Sociaal comité telt zeven stemgerechtigde leden en één raadgevend lid.

Stemgerechtigde leden

- de voorzitter van het Sociaal comité
dhr. Justin Daerden
- namens de werkgevers paritair subcomité grind- en zandgroeven
dhr. Luc Severijns
dhr. Luk Arrazola de Oñate
mevr. Nadia Kerkhofs
- namens de werknemers paritair subcomité grind- en zandgroeven
dhr. Jan Staal
dhr. Roger Peeters
mevr. Enid Crevits

Raadgevend lid

- namens de VDAB
dhr. Ludo Rutten

Waarnemende leden

- Volgende persoon werd door het Sociaal comité gecoöpteerd als adviserende lid.
- namens het Fonds voor Bestaanszekerheid
dhr. Patrick Ketelslegers

1.4 | Onderzoekscomité

Het Onderzoekscomité telt tien stemgerechtigde leden en één lid met raadgevende stem.

Stemgerechtigde leden

- de voorzitter van het Onderzoekscomité
dhr. Jean-Claude Van Rode
- namens de werknemers paritair subcomité grind- en zandgroeven
dhr. Justin Daerden
- namens de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
mevr. Mieke Quaghebeur
- namens het Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw
dhr. Luc De Bock
- namens de Vlaamse Confederatie Bouw
dhr. Marc Dillen
- namens de werkgevers paritair subcomité grind- en zandgroeven
dhr. Jos Custers
- namens de MiNa-raad (leefmilieu en natuur)
dhr. René Thewissen
dhr. Jos Gorssen
- namens het instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen
mevr. Kathleen Goris
- namens het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf
dhr. Johan Van Dessel

Raadgevend lid

- namens de afdeling, bevoegd voor Natuurlijke Rijkdommen
niet meer ingevuld

2 | Wijziging samenstelling comités

In het jaar 2012 werd het mandaat van IML in het Herstructureeringscomité terug ingevuld.

Bij ministerieel besluit van 28 juli 2006 (B.S. 16 augustus 2006) werd mevr. Brigitte Grosemans als stemgerechtigd lid in het Grindcomité en in het Herstructureeringscomité aangeduid. Nadat IML in maart 2007 meldde dat, vermits IML ontbonden zou worden, de raad van bestuur besloten had de vroegere voordrachten omtrent vertegenwoordiging in het Herstructureeringscomité en in het Grindcomité in te trekken, werd mevr. Brigitte Grosemans niet meer uitgenodigd voor de vergaderingen van deze beide comités.

Begin 2012 hebben de vereffenaars van IML gevraagd om terug uitgenodigd te worden voor de vergaderingen van het Herstructureeringscomité. In het kader hiervan neemt dhr. H. Brouns, als voorzitter van het college van vereffenaars van IML en in afwachting van een officiële voordracht en benoeming, als waarnemer (ter vervanging van mevr. Brigitte Grosemans) deel aan de vergaderingen van dit comité.

Data van de vergaderingen van het Grindcomité en de subcomités in het werkjaar 2012.

Maand	Grindcomité	Herstructureeringscomité	Sociaal comité	Onderzoekscomité
januari	11	–	–	–
februari	–	6	–	7
maart	7	5 + 29	21	–
april	–	–	–	–
mei	–	7	–	–
juni	6	4	–	–
juli	4	2	–	–
augustus	–	–	–	–
september	–	3	–	–
oktober	3 + 17	1	–	–
november	–	–	29	–
december	–	3	–	–
Totaal	6	9	2	1

3 | Vergaderdata comités

De vier comités samen hadden 18 vergaderingen waarvoor 138 keer een presentiegeld werd uitgekeerd voor een totaal bedrag van € 25 358. De verslaggeving besloeg 101 pagina's exclusief nota's en andere documenten.

II. WERKING COMITÉS

Het decreet van 14 juli 1993 tot oprichting van het Grindfonds en tot regeling van de grindwinning (Grinddecreet) stelt een bijzonder begrotingsfonds in voor de financiering en uitvoering van een aantal aspecten van het beleid inzake grindwinning in Limburg.

Het betreft beleidsmaatregelen die nodig zijn onder meer met het oog op:

- het behoud en herstel van het ruimtelijk en ecologisch patrimonium
- de omschakeling van de ontginningsgebieden en de bij de ontginning betrokken streek
- de sociale begeleiding bij omschakeling en herstructurering van de ontgrindingsbedrijven
- het onderzoek naar alternatieve materialen voor grind in diverse toepassingen.

Het Grinddecreet beoogt een, in ruimtelijk en ecologisch opzicht, evenwichtige grindwinning in Limburg en voorzagt daarom in de geleidelijke afbouw van de grindwinning: oorspronkelijk tegen 1 januari 2006 en vervolgens na uitputting van de grindwinningsgebieden. Uiteindelijk blijft grindontginning nu toch mogelijk in drie uitzonderingsgevallen.

Per 31 december 2012, achttien jaar na de effectieve inwerkingtreding van het Grinddecreet in 1995, werden tweehonderdentien dossiers voorgelegd aan de Vlaamse minister bevoegd voor het Grindfonds, waarvan negen in het werkjaar 2012 (bijlage 1). Deze laatste werden allemaal uitvoerbaar verklaard voor eind 2012.

1 | Grindcomité

Het Grindcomité heeft naast een aantal beheers- en bestuursopdrachten, zoals:

- de coördinatie van de activiteiten van de subcomités,
- het toezicht op de naleving van de productiequota,
- de ontwikkeling en voortdurende actualisering van een globaal beleidsplan,
- het sluiten van een samenwerkingsprotocol met de I.M.L.,
- het beslissen over de verdeling van wegens overmacht niet gebruikte gedeelten van quota over de resterende twejaarlijkse periodes,

ook een adviserende taak, nl.:

- het adviseren over het beheer van het Grindfonds,
- het verlenen van advies aan de Vlaamse regering bij de beslissingen van de subcomités,
- het adviseren over de financiering inzake de subcomités,
- het bindend adviseren aan de POM over de voorwaarden voor verwerving door aankoop of onteigening van gronden in de nieuwe grindwinningsgebieden of voor verwerving van een ontginningsrecht m.b.t. deze gronden,
- het adviseren over de overmacht omtrent niet gebruikte gedeelten van productiequota.

In de loop van het werkjaar 2012 vergaderden de leden van het Grindcomité zes maal (zie I.3). In het kader van zijn adviesverlenende opdracht werden 7 dossiers van het Herstructureringscomité behandeld en geadviseerd. Het Grindcomité zelf stelde 2 dossiers op als advies voor de Vlaamse Regering. In totaal werden 9 dossiers overgemaakt aan de Vlaamse Regering of de bevoegde Vlaamse minister (bijlage 1).

1.1 | Grinddecreet

Het Grinddecreet van 14 juli 1993 creëerde een wettelijk kader waarbinnen de grindwinning in de provincie Limburg en de daarmee gepaarde gaande gevolgen globaal werden geregeld. Waar het Grinddecreet aanvankelijk uitging van een strikt afbouwscenario, waarbij de grindwinning in Limburg tegen 1 januari 2006 volledig beëindigd zou zijn, werd deze vooropstelling in de loop der jaren, ten gevolge van wijzigende inzichten, geleidelijk aan losgelaten.

Middels het wijzigingsdecreet van 6 juli 2001 (B.S. 11 augustus 2001) werd het mogelijk om ook occasionele grindwinningen aan een heffing te onderwerpen. Voorts werd de taakstelling van het Herstructureringscomité bijgestuurd, waarbij de taak tot afwerken van de grindwinningsgebieden werd overgenomen door de grindsector. Door deze herschikking van de taken van het Herstructureringscomité werd een gedeelte van de grindheffing vervangen door een waarborgsysteem dat het afwerken door de grindsector diende te garanderen (invoeging van artikel 15bis). Dit resulteerde in een herschikking van de reeds geïnde grindheffing tussen het Grindfonds en het nieuw opgerichte Sectorfonds en in een aanpassing van de te hantieren marges voor de omslagsleutel in functie van de aan de diverse comités verder toe te wijzen middelen ter uitvoering van hun taakstellingen.

Middels het wijzigingsdecreet van 15 juli 2005 (B.S. 16 augustus 2005) werd de einddatum voor ontgrinding (1 januari 2006) opgeheven, zodat het mogelijk werd om de ontginning (grindwinning als hoofdproductie) verder te zetten tot de in het Grinddecreet vooropgestelde productiequota (59,5 miljoen ton valleigrind en 41,4 miljoen ton berggrind) effectief gerealiseerd zouden zijn. De grindwinning als nevenproductie bij de winning van het onderliggend kwartszand valt niet onder voormelde pro-

ductiequota en blijft ook in een verdere toekomst mogelijk.

Middels het decreet van 22 december 2006 (B.S. 26 december 2006) houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007 (*programmadedcreet 2007*) werd in de vergunde grindwinningsgebieden – in het kader van zuinig ruimtegebruik en in uitvoering van het principe van optimale ontginning – bijkomend grindwinning, boven op de vooropgestelde productiequota, mogelijk. Ook deze bijkomende grindwinning is onderworpen aan een grindheffing.

Het wijzigingsdecreet van 3 april 2009 (B.S. 24 april 2009) voorziet – naast de reeds vroeger toegestane grindwinning als nevenproductie bij de winning van onderliggend kwartszand – de mogelijkheid tot verdere grindwinning in twee bijkomende uitzonderingsvallen: grindwinning bij infrastructuurwerken en projectgrindwinning.

Beide nieuwe uitzonderingsgevallen betreffen een grindwinning die optreedt bij realisatie van een project (*respectievelijk: werken aan infrastructuur van openbaar nut en realisatie van een maatschappelijk project van groot openbaar belang*) dat op zich zelf niet de exploitatie van grind tot doel heeft. Voor deze beide uitzonderingsgevallen, waarvoor de vroegere regels van het Grinddecreet niet gelden, worden binnen het Grinddecreet nieuwe artikels toegevoegd. Ter regeling van de projectgrind-

winning wordt een nieuw comité (*Projectgrindwinningscomité*) opgericht, onafhankelijk van het Grindfonds en de binnen dit Grindfonds opgerichte andere comités.

Er zijn dus drie uitzonderingsgevallen waarbij grindwinning mogelijk blijft:

- grindwinning als nevenproductie bij de winning van onderliggend kwartszand (*decreet van 15 juli 2005*)
- grindwinning bij infrastructuurwerken (*decreet van 3 april 2009*)
- projectgrindwinning (*decreet van 3 april 2009*).

Voor het bepalen van de productiequota wordt geen rekening gehouden met deze uitzonderingsgevallen. De grindwinning als nevenproductie bij de winning van onderliggend kwartszand is onderworpen aan een grindheffing, de grindwinning bij infrastructuurwerken en de projectgrindwinning niet.

Bij besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het Projectgrindwinningscomité van 7 mei 2010 (B.S. 28 mei 2010) werd dit nieuwe comité opgericht. Het Projectgrindwinningscomité dient de Vlaamse Regering een voorstel te bezorgen van de regels betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten inzake het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van de projecten in het projectcomité. In het kader van de Projectgrindwinning (*hoofdstuk IIIbis van het decreet*) worden, naast de gemeenten Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem en Maasmechelen, ook Lanaken en As aangewezen als grindgemeente.

II. WERKING COMITÉS

Het decreet van 23 december 2010 (B.S. 18 februari 2011) houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur geeft het Projectgrindwinningscomité rechtspersoonlijkheid en bepaalt dat dit comité zelf moet zorgen voor de financiering van zijn werking.

Het decreet van 20 april 2012 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur (B.S. 22 mei 2012) bepaalt dat niet de Vlaamse Regering, maar wel de leden van het Projectgrindwinningscomité zelf een projectgrindwinningscomité kunnen oprichten.

Samenvattend kan gesteld worden dat grindwinning, waarop krachtens het Grinddecreet een heffing verschuldigd is, onder de bepalingen van het Grindfonds valt en dus onder de bevoegdheden valt van het Grindcomité en de drie subcomités (*Herstructureeringscomité, Onderzoekcomité en Sociaal comité*). Het Grindfonds met deze vier comités vormt een eerste pijler binnen het Grinddecreet. Het Projectgrindwinningscomité vormt binnen dit Grinddecreet een tweede pijler, die volledig onafhankelijk van het Grindfonds en de vier voormelde comités zijn werkzaamheden regelt.

1.2 | Geactualiseerde begroting

Het Grindcomité heeft de opdracht om jaarlijks een geactualiseerde begroting op te stellen en op basis van deze begroting advies aan de Vlaamse Regering te verstrekken omtrent de voor het volgende werkjaar aan te wenden omslagsleutel en heffingscoëfficiënt (*Grinddecreet, art. 5 en art. 15, § 5*).

Continuïteit van bestuur: verlenging mandaten

De derde mandaatperiode van de comités liep af eind 2011. In de praktijk liepen, met het oog op continu beleid, de (eind 2011) bestaande mandaten in het jaar 2012 gewoon door. De bestaande mandaten blijven gehandhaafd tot er nieuwe mandaten zijn ingevuld en verschenen in het Belgisch Staatsblad.

Onbestemde middelen

Het leeuwenaandeel van de grindwinning waarop heffing dient betaald, is inmiddels gerealiseerd en er is een goed zicht op de (*relatief beperkte*) inkomsten die men nog zal genereren binnen het Grindfonds. Al enkele jaren op rij werd geconstateerd dat er, na aanwending van de door de comités bestemde middelen, nog een aanzienlijke onbestemde reserve is voor elk comité. Doorheen de jaren bleek er een aanzienlijke kapitaalopbouw in het Grindfonds.

Om inzicht te krijgen in de voor elke comité bestemde middelen en onbestemde reserve naar aanleiding van de kapitaalop-

bouw in het Grindfonds, maakte elk comité in 2011, op vraag van de bevoegde minister, een overzicht op van de middelen die vanaf de inwerkingtreding van het Grinddecreet werden toegewezen aan dit comité en van de door dat comité reeds aangewende middelen, alsook een geactualiseerde raming van de nog aan te wenden middelen. Het Grindcomité, het Sociaal comité en het Onderzoekcomité handhaafden hun op dat moment voorliggende, goedgekeurde uitgavenplan en ook het Herstructureeringscomité handhaafde zijn goedgekeurde basiskostenramingen, zoals die al jaar en dag voorlagen.

Ook in 2012 werd de uitgavenbegroting door alle vier de comités opnieuw geactualiseerd, uitgaande van de uitgavenplanningen zoals deze van voorgaande jaren voor het betreffende comité voorlagen.

Begroting 2012-2022

Deze meerjarenbegroting betreft de consolidatie van de geactualiseerde begrotingsoefeningen opgemaakt door de respectieve comités.

In het boekhoudkundig systeem, gevoerd door het Grindfonds, wordt voor de verwerking van de gegevens, conform de Europese richtlijnen, het ESR-rekeningstelsel gevolgd. Dit resulteert in een negental aparte rekeningen welke niet eenduidig terugwijsbaar zijn naar één bepaald comité.

Om de geactualiseerde meerjarenbegroting op te kunnen maken is het nodig om de financiële situatie te kennen van elk comité afzonderlijk. Hiertoe voert het Grindcomité een aangepaste, parallelle boekhouding met juiste toewijzing van inkomsten en uitgaven naar een van de vier kostenplaatsen (*comités*). In zoverre de subcomités dit niet aanreiken, zorgt het Grindcomité voor de versleuteling van de door het Grindfonds aangereikte gegevens naar de diverse comités en verifieert deze gegevens met de eigen boekhouding.

Nadat de subcomités hun resultatenrekening 2011 en hun uitgavenbegroting hadden goedgekeurd, werden op 6 juni 2012 de goedgekeurde resultatenrekeningen en uitgavenbegrotingen van de diverse comités in het Grindcomité besproken, evenals de geconsolideerde begroting met meerjarenplan 2012-2022.

Voor de periode 1994-2011 werden de effectieve inkomsten en uitgaven voor de diverse comités in rekening gebracht. Versleuteling van de inkomsten naar de diverse comités gebeurde aan de hand van de door de Vlaamse Regering goedgekeurde omslagsleutel voor het betreffende jaar.

De raming van verdere inkomsten uit heffingen en intresten werden begroot tot eind 2013, ervan uitgaand dat tegen die termijn alle heffingsplichtige tonnen gerealiseerd zouden zijn.

De raming van verdere uitgaven werd begroot tot uiterlijk eind 2022. Dit is het tijdstip waarop de betalingen van het Sociaal comité onder de brugpensioenregeling voor min 52 jarigen kunnen stoppen.

De begroting van Sociaal comité was in grote lijnen een her-neming van de begroting zoals goedgekeurd door het Sociaal comité in 2011.

Voor het Onderzoekscmité werden voor de uitgavenplanning enkel nog de gekende kosten met betrekking tot de facturatie van het Symposium dat eind 2011 werd georganiseerd en een beperkte kost 'logistiek' (ten behoeve van een tweetal vergadering begin 2012) voorzien voor het jaar 2012. Daar het Onderzoekscmité zijn werking eind 2011 heeft stopgezet, werden vanaf 2013, behoudens de voorzitterstoelage, geen verdere kosten meer begroot. Het Grindcomité besliste om deze voorzitters-toelage nog door te rekenen over de volgende mandaatperiode daar het Grinddecreet immers (op het moment van bespreking in het Grindcomité) geen uitspraak doet over de beëindiging van een (sub)comité.

Het Herstructureringscomité stuurde zijn uitgavenbegroting voor het uitrusten bij aan de hand van de meeste recente planning voor het afwerken van het Sectorfonds. De planningshorizon voor de werking van het Herstructureringscomité werd, net zoals vorig jaar, behouden op eind 2017. Derhalve werd ook de werking van het Grindcomité, dat immers advies dient te geven over de beslissingen van het Herstructureringscomité met financiële impact, voorzien tot eind 2017.

Uit de meerjarenplanning van de onderscheiden comités blijkt voor ieder comité een geraamde, onbestemde reserve te bestaan. Voor het Grindfonds zou dit in 2022 een geraamde, onbestemde reserve van meer dan € 11 miljoen opleveren.

Het Grindcomité, in vergadering op 6 juni 2012, keurde de geactualiseerde begroting 2012-2022 van het Grindcomité en de subcomités goed.

Heffingscoëfficiënt 2013

Gebaseerd op de begroting 2012-2022 adviseerde het Grindcomité een afwijking van artikel 15, § 5 van het Grinddecreet toe te staan om conform de geest van het decreet, aangezien er geen decretale bestemming is voor een begrotingsoverschot dat oploopt tot meer dan 11 miljoen euro, een evenwicht tussen uitgaven en inkomsten na te streven. Het Grindfonds is immers zelfbedruipend. Concreet stelde het Grindcomité, net zoals voorgaande jaren, voor om de heffingscoëfficiënt 2013 terug te brengen tot 1, waarbij het Grindfonds niettemin afsluit met een ruim begrotingsoverschot (zie verder Hoofdstuk IV).

Omslagsleutel 2013

Voortgaand op dezelfde begroting en rekening houdend met

het gegeven dat de effectieve werking van het Onderzoekscmité eind 2011 stopte en er dus voor dit comité geen nieuwe middelen meer gegenereerd moeten worden, adviseerde het Grindcomité om voor het begrotingsjaar 2013 de omslagsleutel 2012, zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2011, te behouden, waarbij dus de omslagsleutel voor het Onderzoekscmité naar 0% werd teruggebracht.

Het batig saldo voor ieder comité afzonderlijk leidt uiteindelijk tot een begrotingsoverschot voor het Grindfonds (zie verder Hoofdstuk IV).

1.3 | Toezicht op de naleving van de quota

Productiequota

Middels het Grinddecreet werd in totaal 59,5 miljoen ton productiequota valleigrind en 41,4 miljoen ton productiequota berggrind toegewezen aan oorspronkelijk zeventien quotumhouders. Het Grindcomité werd belast met het toezicht op de naleving van de productiequota en het adviseren over de overmacht omtrent niet gebruikte gedeelten van productiequota (artikel 9, 4° van het Grinddecreet).

Grosso modo waren eind 2009 alle productiequota gerealiseerd, behoudens een klein restant van 63 636 ton valleigrind. Dit betreft het nog openstaand en nog uitvoerbaar saldo van het aan Komatco toegekende quotum zoals vastgelegd middels de ministeriële goedkeuring (in 2008) tot teruggave van 157 770 ton productiequotum aan Komatco. Dit kleine restant was ook eind 2012 nog niet gerealiseerd.

Excestonnen

Naast de realisatie van deze vooropgestelde productiequota werd het – middels het programmadecreet 2007: decreet van 22 december 2006 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2007 – vanaf 2007 ook mogelijk om in de vergunde grindwinningsgebieden, in het kader van zuinig ruimtegebruik en in uitvoering van het principe van optimale ontginning, bijkomend grind te winnen. Ook deze bijkomende grindwinning is onderworpen aan een grindheffing. Deze extra tonnen worden hierna omschreven als excestonnen.

Wat deze excestonnen betreft is er een akkoord tussen alle valleigrindexploitanten dat de ontginning en afvoer hiervan gebeurt door vier grindexploitanten, die dan ook de grindheffing hierover betalen. Met de overige quotumhouders geldt een contractuele financiële regeling binnen de sector. De vier grindexploitanten zijn: Bichterweerd nv, Dragetra nv, Grivalim nv (rechtsopvolger van Gralex nu wat betreft de excestonnen) en TV Rekin.

II. WERKING COMITÉS

Wat betreft de berggrindwinning heeft Belbag in het verleden gemeld dat er een sectorbreed akkoord werd bereikt omtrent de productie van de resterende tonnages in de berggrindwinningsgebieden G1, G2 en G3.

1.3.1 | Valleigrind

Sinds 2009 zijn alle vergunde grindwinningsgebieden in de Maasvallei ontgonnen:

- Kleizone en Boterakker in Kinrooi
- Heerenlaak in Maaseik
- Negenoord, Meerheuvel en Bichterweert in Dilsen-Stokkem.

Net als in 2010 en 2011 werd ook in 2012 geen heffingsplichtige grindwinning (noch quotum-, noch excestonnen) meer gerealiseerd.

2011			
Gerealiseerd		Achterstand	
Quotum	Exces		
o	o	63 636	
o %	o %	100 %	
2012			
Gerealiseerd		Achterstand	Overdraagbaar **
Quotum	Exces	Quotum	
o	o	63 636	63 636
o %	o %	100 %	

** De hoeveelheid die niet ontgonnen en afgevoerd werd vóór 2006 en die erkend werd als achterstallig om redenen van overmacht. Teruggave 157 770 quotumton aan Komatco door regularisatie van grindgebied Bergerveren – thans nog resterend deel.

1.3.2 | Berggrind

In het grindwinningsgebied Mechelse Heide Zuid in Maasmehelen en de Berggrinduitbreidingsgebieden G1 en G3 (gelegen respectievelijk ten zuiden en ten oosten van de Mechelse Heide Zuid) is de grindwinning al enkele jaren beëindigd. In Mechelse Heide Zuid wordt bij de winning van kwartszand bijkomstig grind gewonnen als nevenwinning.

In het grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord, gelegen in Maasmehelen, resteren enkel nog wat resttonnen onder de werfweg naar het Berggrinduitbreidingsgebied G2. Deze resttonnen kunnen pas ontgonnen worden nadat de ontginning in G2 is beëindigd en de werfweg kan worden opgeheven.

De ontginning in het Berggrinduitbreidingsgebied G2, gelegen ten noorden van Mechelse Heide Noord en op het grondgebied van de gemeente As, is nog lopende. De hier gewonnen tonnen betreffen zogenaamde excestonnen.

2011			
Gerealiseerd		Achterstand	
Quotum	Exces		
o	1 770 631	o	
2012			
Gerealiseerd		Achterstand	Overdraagbaar **
Quotum	Exces	Quotum	
o	1 160 470	o	o

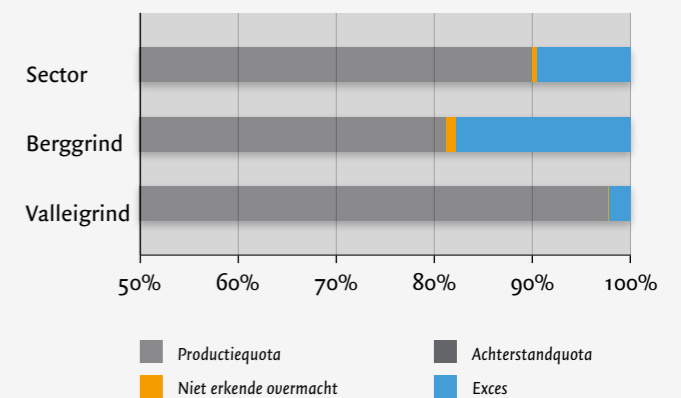
** De hoeveelheid die niet ontgonnen en afgevoerd werd vóór 2006 en die erkend werd als achterstallig om redenen van overmacht.

1.4 | Globale productiequota en afbouw

Samenvattend voor de hele sector zien we dat in 2012 ca. 1,2 miljoen ton grind en zand ontgonnen en afgevoerd werd inclusief de excestonnen (100 %). Dit is nog circa 2/3 van vorig jaar (66 %).

Behoudens het kleine restant van 63 636 ton valleigrind zijn de productiequota, zowel voor de valle- als voor de berggrindwinning volledig gerealiseerd.

In totaal werden tot eind 2012 in de vallei effectief ca. 59,7 miljoen ton productiequota en ca. 1,6 miljoen excestonnen ontgonnen en afgevoerd en in de berg ca. 40,6 miljoen quotumton en circa 8,6 miljoen excestonnen.

1.5 | Grindontginning en herinrichting

De voortgang van de grindontginning en de stand van zaken in de herinrichting van de grindwinningsgebieden worden tweemaal per jaar door het Herstructureringscomité opgemaakt. Onderstaande tabel geeft de situatie per 30 september 2012 samengevat weer.

II. WERKING COMITÉS

Opvolging ontgrinding en afwerking

Stand van zaken per ca. 30 september 2012

GRINDGEBIED	Oppervlakte			Werken in uitvoering				Voorlopige oplevering	Definitieve aanvaarding
	ontgrinding	afwerking		ontgrinding		afwerking			
	ha	grondwerk	oevers	aangevat	%	grondwerk	oevers		
KINROOI									
Kleizone	31,60	31,75	0	100	31,60	100	31,75	n.v.t.	01-10-07 (1) 03-12-12 (2)
Boterakker	124,11	89,74	5 431	100	124,11	50	47,71	109	
Maasweg	n.v.t.	25,74	0	n.v.t.	n.v.t.	33	7,98	n.v.t.	
MAASEIK									
Heerenlaak	29,23	48,67	4 430	100	29,23	100	48,67	4 430	01-10-07
DILSEN-STOKKEM									
Bichterweert-Meerheuvel	76,90	97,01	595	100	76,90	95	79,71	595	08-06-09 (4) 02-06-08 (3) 07-12-09 (5) 03-12-12 (6)
Negenoord	8,61	39,22	840	100	8,61	100	39,22	840	07-06-10
MAASMECHELEN									
Mechelse Heide Noord	30,09	32,33	n.v.t.	98	29,53	93	30,11	n.v.t.	07-05-07 (7)
Mechelse Heide Zuid (na '95)	111,50	111,50	n.v.t.	100	111,50	100	111,50	n.v.t.	04-09-06
Uitbreiding G 1 (excl. rand)	18,34	18,34	n.v.t.	100	18,34	100	18,34	n.v.t.	07-07-08
Uitbreiding G 3	19,61	19,61	n.v.t.	100	19,61	100	18,61	n.v.t.	
AS									
Uitbreiding G 2	36,16	36,16	n.v.t.	92	33,16	56	20,35	n.v.t.	
TOTAAL	486,15	550,04	11 296	99,30	482,59	74,20	454,94	5 974	

(1): binnendijks deel, inclusief dijk zelf

(2): binnendijks deel, inclusief dijk zelf + buitendijks deel excl. zone waarop zich nog een depot bevindt

(3): deelgebied I (Noordoostelijk deel Bichterweert)

(4): deelgebied II (zone Van Broekhoven)

(5): deelgebied III (ringdijk Meerheuvel)

(6): deelgebieden II en III en IV (zuidwestelijke deel Bichterweert)

(7): deelgebied I (rechtthoekig deel)

1.6 | Adviezen

Behoudens het adviseren omtrent eigen materies moet het Grindcomité ook advies verlenen bij elke beslissing met financiële impact van een subcomité alvorens deze beslissing ter goedkeuring kan voorgelegd worden aan de minister.

In 2012 adviseerde het Grindcomité zeven beslissingen van het Herstructureringscomité (HC):

- dossier HC/GF/11-07: toevoegen extra uitrustingselementen en wijziging van de studieopdracht "Herinrichting van de grindwinningsgebieden te Kinrooi" – bestek nr. 1002 (11 januari 2012)
- dossier HC/GF/12-01: dossier externe communicatie: participatie en medefinanciering van het evenement "opening RivierPark Maasvallei" (7 maart 2012)
- dossier HC/GF/12-02: participatie en medefinanciering van het project "Verlaging Hoeweg" te As en Dilsen-Stokkem (7 maart 2012)
- dossier HC/GF/12-03: uitschrijven, toewijzen en financieren van de opdracht "Studie uitkijktoren in het grindwinningsgebied Negenoord te Dilsen-Stokkem" – bestek nr. 1203 (6 juni 2012)

- dossier HC/GF/12-04: uitschrijven, toewijzen en financieren van de aanbesteding "herinrichting Kleizone – deel uitrusten te Kinrooi" – bestek nr. 1204 (6 juni 2012)
- dossier HC/GF/12-05: toewijzen en financieren van de aanbesteding der werken volgens bestek nr. 2011-009 "Herinrichting Negenoord – perceel B: Uitrusten" te Dilsen-Stokkem (4 juli 2012)
- dossier HC/GF/12-06: toewijzen en financieren van de studieopdracht "Herinrichting grindwinningsgebied Bichterweert-Meerheuvel te Dilsen-Stokkem – actualisatie uitvoeringsdossier uitrusten" – bestek nr. 1206 (17 oktober 2012).

Het Grindcomité adviseerde geen beslissingen van het Onderzoekcomité of van het Sociaal comité.

Naast adviezen aangaande dossiers van de subcomités verstrekte het Grindcomité in 2012 ook zijn advies aan de minister voor:

- de heffingscoëfficiënt 2013, dossier GC/KAB/12-07 (17 oktober 2012)
- de omslagsleutel 2013, dossier GC/KAB/12-08 (17 oktober 2012).

II. WERKING COMITÉS

2 | Herstructureringscomité

Het Herstructureringscomité heeft krachtens artikel 10, vijfde lid van het Grinddecreet van 14 juli 1993, gewijzigd bij decreet van 6 juli 2001, volgende taakstelling:

- het opmaken, actualiseren en afstemmen op de vigerende regelgeving van de structuurvisie;
- het laten uitrusten van de afgewerkte grindwinningsgebieden in het kader van de structuurvisie, die blijkt uit het in artikel 9, 6° bedoelde beleidsplan, met inbegrip van het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu van de voormelde gebieden en de aanpalende omgeving;
- het adviseren van de nabestemmingsplannen in de vergunning voor de exploitatie van grind voor de nieuwe ontginningsgebieden aan de vergunningsverlenende overheid;
- in voorkomend geval, het laten afwerken na ontgrinding;
- het toezicht houden op het afwerken en uitrusten van de grindwinningsgebieden.

In 2012 kwam dit comité negen keer samen. De belangrijkste aangevraagde en/of verleende vergunningen, gevoerde discussies en genomen beslissingen worden hieronder weergegeven.

2.1 | Stedenbouwkundige vergunningen afgeleverd aan het Herstructureringscomité

2.1.1 | Wijziging van de vergunde herinrichting grindwinningsgebied Boterakker – Maasweg en compensatiezones

De op 6 februari 2012 ingediende aanvraag tot wijziging van de (voor de Boterakker op 15 juli 1999 en voor de Maasweg op 20 maart 2007) vergunde herinrichting van het grindwinningsgebied Boterakker – Maasweg en compensatiezones werd op 19 juli 2012 voorwaardelijk verleend.

2.1.2 | Wijziging van de vergunde herinrichting grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord – Uitbreidingsgebied G2

De op 20 maart 2012 ingediende aanvraag tot wijziging van de (voor Mechelse Heide Noord op 7 maart 2006 en voor G2 op 11 mei 2009) vergunde grindwinning en herstructurering van het grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord en het Uitbreidingsgebied G2 werd op 29 augustus 2012 door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar voorwaardelijk verleend.

2.2 | Waarborgstelsel en Overeenkomst tot Afwerking van de Grindwinningsgebieden

2.2.1 | Overeenkomst tot Afwerking van de Grindwinningsgebieden van 17 februari 2003

In navolging van het Grinddecreet werd op 17 februari 2003 de 'Overeenkomst tot Afwerking van de Grindwinningsgebieden' (kortweg: *Overeenkomst*) afgesloten tussen het Grindfonds, het Grindcomité en het Herstructureringscomité enerzijds en de THV Sectorfonds anderzijds. Het Herstructureringscomité neemt alle beslissingen die nodig zijn voor uitvoering van de Overeenkomst en brengt het Grindcomité en de bevoegde Vlaamse minister hiervan op de hoogte.

Doorheen de jaren werd deze Overeenkomst meermaals uitgebreid en/of aangevuld. Naast afstemming van rasterplannen en -tabellen op inmiddels afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen, werd een Addendum omtrent het inzaaien toegevoegd, de zandprijs te Kinrooi op nul gezet, de Berggrinduitbreidingsgebieden toegevoegd en een Amendement voor het grindwinningsgebied Boterakker (incl. Maasweg) uitgewerkt.

Eind 2012 werd het nieuwe rasterplan met bijhorende rasterplannen voor de gebieden Mechelse Heide Noord en G2, steunend op de op 19 juli 2012 afgeleverde stedenbouwkundige vergunning, goedgekeurd. Tevens werd in 2012 de Tweede Herziening van het Amendement voorbereid.

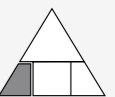
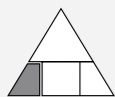
2.2.1.1 | Tweede Herziening van het Amendement

Omdat voor de grindwinningsgebieden te Kinrooi een nieuwe herinrichtingsvisie voorlag die sterk afweek van de plannen opgenomen in de Overeenkomst, werd in 2004 een Amendement uitgewerkt, dat in 2008 nogmaals bijgesteld werd.

De nieuwe herinrichtingsvisie (zoals ook opgenomen in de plannen horend bij de stedenbouwkundige vergunning van 19 juli 2012) voorzag een belangrijke minderaanvulling van landbouwgrond. Aan de hieruit voortvloeiende kostenbesparing in het afwerken werd een netto-saldo gekoppeld dat door het Herstructureringscomité integraal aangewend zou worden voor landbouwkundig(e) project(en) ten nutte van de landbouwers van de Maaslandse gemeenten, conform de betreffende bepalingen van het Grinddecreet.

In het kader van de op 19 juli 2012 afgeleverde stedenbouwkundige vergunning voor de gewijzigde herinrichting van de grindwinningsgebieden Boterakker – Maasweg dient dit amendement opnieuw bijgesteld, waarbij de nieuw vergunde plannen de vroegere plannen, zoals toegevoegd aan de Overeenkomst (beide met het aan het betreffende plan gekoppelde waarborgbedrag met bijhorende rasterplannen en -tabellen), definitief vervangen.

Ter voorbereiding van deze Tweede Herziening van het Amendement werd in de 2de helft van 2012 het waarborgbedrag voor uitvoering van het nieuwe plan begroot, samen met een voorstel van bijhorende rasterplannen en -tabellen, en werd een eerste inschatting gemaakt van de mogelijke herberekening

i.f.v. reeds uitgevoerde afwerkingswerken. Ook werden besprekingen opgestart omtrent berekening van het netto-saldo. Definitieve documenten lagen echter eind 2012 nog niet voor.

In afwachting van deze documenten ging het comité medio 2012 akkoord met de vraag van de vzw Boterakker, waarbij het Sectorfonds aan de vzw Boterakker een voorschot kon uitbetalen van € 50 000, als voorafname op het nog te berekenen netto-saldo. De opdracht van de vzw Boterakker betreft immers het uitbouwen van een agrarisch bedrijventerrein op het opgespoten gedeelte van de Boterakker, terwijl middels de voorliggende amendementen werd vastgelegd dat het netto-saldo (zijnde de gelden die bespaard werden door de opulling van de Boterakker te beperken) ingezet moet worden voor landbouw gerelateerde activiteiten.

2.2.1.2 | Aanvulling kwaliteitsrichtlijnen

In de nieuwe herinrichtingsplannen voor de gebieden te Kinrooi werden de zogenaamde compensatiezones opgenomen. Deze zones compenseren het verlies van landareaal in natuurgebied t.g.v. het uitvoeren van een ander plan dan het oorspronkelijk vergunde plan (initiatief van het comité) en van het uitvoeren van het project Randzones (initiatief van de exploitanten).

Het Sectorfonds zal ter realisatie van deze compensatiezones

t.p.v. de nieuw aan te leggen oeverlijn eerst een zanddam opspuiten tot circa 1 m boven de waterlijn. Vervolgens zullen de zones achter de zanddam aangevuld worden met gronden die vrijkomen bij de afdekkingswerken t.b.v. de ontgrinding van de Randzones. De verwerking van deze gronden betreft grotendeels een nat-nat procedé: de afdekkingslaag in de Randzones ligt grotendeels onder de waterlijn en de verwerking van deze gronden in de compensatiezones gebeurt ook grotendeels onder de waterlijn. De op deze wijze aangevulde zones zijn waarschijnlijk in de eerstvolgende jaren niet betreedbaar, terwijl ook relatief grote zettingen verwacht mogen worden. Om de compensatiezone in Boterakker-Oost (natuurgebied) toch betreedbaar te maken voorziet het Sectorfonds de afwerking van de aangevulde grond met een zandpakket van 1,5 à 2 m. De compensatiezone in de Koole Greent (tegen de Kleizone aan) wordt in de plannen bij de stedenbouwkundige vergunning van 19 juli 2012 voorzien als moeraszone.

In 2011 vroeg het Sectorfonds – i.k.v. de opmaak van het stedenbouwkundig aanvraagdossier voor de gewenste gewijzigde herinrichting – om de kwaliteitsrichtlijnen aan te vullen zodat deze moerasinrichting mogelijk zou worden.

In oktober 2012 legde het Sectorfonds, ter ondersteuning van zijn vraagstelling, een grondmechanisch rapport van Fugro

Geoservices voor. Na bespreking besliste het comité om, specifiek voor de moeraszone in de Compensatiezone Randzones in de Koole Greent (conform de stedenbouwkundige vergunning van 19 juli 2012), een nieuwe bestemming toe te voegen aan de tabel m.b.t. de prestatie-eisen, zoals opgenomen in de kwaliteitsrichtlijnen bij de Overeenkomst. Deze nieuwe bestemming “natuurfunctie – moeraszone” wordt omschreven als zijnde “niet toegankelijk voor mens en materiaal” waarbij er geen expliciete prestatie-eisen i.v.m. stabiliteit, draagvermogen en zetting worden opgelegd. Als enige kwaliteitseis wordt, wat betreft de realisatie van het eindrelief, een tolerantie van een halve meter meer of minder t.o.v. het afgewerkt niveau volgens de stedenbouwkundige vergunning van 19 juli 2012 toegestaan.

Deze aanpassing van de kwaliteitsrichtlijn dient niet alleen door het Herstructureringscomité en het Sectorfonds goedgekeurd te worden, maar ook door het Grindcomité en de bevoegde minister. E.e.a. zal verder geregeld worden middels de Tweede Herziening van het Amendement.

2.2.2 | Opvolging van de Overeenkomst

2.2.2.1 | Aanvaarding en oplevering

Eind 2011 was de stand van zaken als volgt:

- Kleizone, Heerenlaak, Bichterweert-Meerheuvel, Negenoord, Mechelse Heide Zuid, G1 en G3 waren volledig ontgrind. In Boterakker en Mechelse Heide Noord bleven er enkel nog wat resttonnen over. In G2 was de ontgrinding lopende
- Heerenlaak, Negenoord, Mechelse Heide Zuid en G1 waren definitief aanvaard
- in de Kleizone waren alle rastervakken voorlopig aanvaard en de binnendijkse zone, inclusief de dijk zelf (deelgebied I) was voorlopig opgeleverd
- in Bichterweert-Meerheuvel was het noordoostelijk deel van Bichterweert (deelgebied I) definitief aanvaard en de zone Van Broekhoven (deelgebied II) en de ringdijk rondom Meerheuvel (deelgebied III) waren voorlopig opgeleverd. Van de resterende rastervakken was een deel voorlopig aanvaard
- in Mechelse Heide Noord was het rechthoekig deel van de groeve definitief aanvaard. Alle overige rastervakken, behoudens de zone van de werfweg en de geologische wand, waren voorlopig aanvaard
- in Boterakker, zone Maasweg en G2 was een deel van de rastervakken voorlopig aanvaard
- in G3 waren alle rastervakken voorlopig aanvaard.

In het werkjaar 2012 wijzigde de situatie als volgt:

- in Kleizone werd op 3 december het deelgebied I (binnendijkse zone, inclusief dijk zelf) definitief aanvaard en het deelgebied II (buitendijkse zone, exclusief zuidelijk deel van rastervak 1: depotzone Maasweg) voorlopig opgeleverd en definitief aanvaard
- de situatie in Boterakker en zone Maasweg bleef ongewijzigd
- in Bichterweert-Meerheuvel werd op 3 december een deelge-

bied IV – bestaande uit de resterende rastervakken in de zone Bichterweert welke t.e.m. 6 juni 2011 voorlopig aanvaard waren, maar nog niet voorlopig opgeleverd en/of definitief aanvaard – voorlopig opgeleverd en definitief aanvaard. De zone van Broekhoven (deelgebied II) werd definitief aanvaard, evenals de zone Meerheuvel – bestaande uit de zone ringdijk (deelgebied III) en de ontgrindingsput – met uitsluiting van twee rastervakken waarop zich een nog te verwijderen op- en afrit van de winterdijk naar de werfweg bevindt

- het gebied G3 werd op 7 mei voorlopig opgeleverd en definitief aanvaard
- in G2 werden op 3 december bijkomende rastervakken voorlopig aanvaard.

2.2.2.2 | Semestriële herberekening van de bankwaarborg

Semestrieel (stand van zaken 31 maart en 30 september) wordt de door het Sectorfonds te stellen waarborg herberekend. Dit gebeurt a.h.v. goedgekeurde rasterplannen en -tabellen en rekening houdend met de ‘stand van zaken ontgrinding’ en generaliseerde (en door het comité aanvaarde) afwerking in de diverse gebieden.

In 2012 keurde het Herstructureringscomité volgende herberekende waarborgbedragen goed:

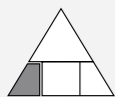
- op 7 mei 2012: bedrag van ca. € 27,32 miljoen (prijspeil maart 2012)
- op 3 december 2012: bedrag van ca. € 27,80 miljoen (prijspeil sept. 2012)

2.2.2.3 | Overdracht uitvoeringsrecht van de bouwvergunningen

Het Herstructureringscomité is in diverse ontginningsgebieden bouwheer, zowel voor de ontgrinding als voor het afwerken en het uitrusten. In het verleden werd meermaals het uitvoeringsrecht ontgrinding en/of afwerking van stedenbouwkundige vergunningen overgedragen; wat betreft het ontgrinden aan de exploitanten en wat betreft het afwerken aan het Sectorfonds.

Rekening houdend met de op 29 augustus 2012 afgeleverde vergunning voor wijziging van de herinrichting voor de gebieden Mechelse Heide Noord en G2, keurde het Herstructureringscomité op 1 oktober 2012 de “Overdracht van het uitvoeringsrecht van de stedenbouwkundige vergunning van 28 augustus 2012 voor het afwerken van het Berggrinduitbreidingsgebied G2 en het grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord in As en Maasmechelen” goed.

M.b.t. de op 19 juli 2012 afgeleverde vergunning voor wijziging van de herinrichting van het grindwinningsgebied Boterakker – Maasweg en compensatiezones, was eind 2012 nog niet overgegaan tot effectieve overdracht van het uitvoeringsrecht voor het afwerken, vermits deze overdracht gekoppeld dient te worden aan de Tweede Herziening van het Amendement.

2.3 | Kostenramingen en uitgavenbegroting uitrusten

De kostenramingen goedgekeurd op 29 maart 2012 zijn, behoudens de indexering naar prijspeil december 2011, identiek aan deze welke in oktober 2011 in het comité werden goedgekeurd. Deze kostenramingen zijn nog steeds, behoudens de indexering, in grote lijnen de basiskostenramingen welke sinds 1998 voorliggen. Hierin werden alle wijzigingen verwerkt die intussen binnen dit comité werden goedgekeurd. Basis vormt nog steeds het destijds voorgestelde enveloppesysteem, waarbij per gebied het totaal geraamd bedrag t.b.v. uitrusting werd vastgelegd.

26

De resultatenrekening 2011, die een overzicht geeft van alle inkomsten en uitgaven van het comité voor het jaar 2011, werd op 4 juni 2012 goedgekeurd. Eind 2011 was er een tegoed voor het Herstructureringscomité van circa € 16 miljoen.

Ook werd op 4 juni 2012 de uitgavenbegroting voor de uitrustingswerken goedgekeurd, samen met de bijhorende budgettering voor het werkjaar 2012. In het totaal wordt circa € 1,5 miljoen voorzien voor uitvoering van uitrustingswerken in het begrotingsjaar 2012. Vanaf 2013 worden deze uitgaven begroot op een jaarlijks bedrag van circa € 2 à 2,5 miljoen.

2.4 | Grindwinningsgebied Kleizone – Kinrooi

Behoudens het verwijderen van enkele depots, welke verwerkt zullen worden in de nabestemming van Boterakker en Maasweg, is de Kleizone volledig afgewerkt. Reeds eind 2009 was het volledige gebied waar uitrustingswerken voorzien zijn, afgewerkt.

Eind 2012 werd het ganse gebied, behoudens de depotzone, definitief aanvaard.

2.4.1 | Herinrichting – deel uitrusten

Het oorspronkelijke bouw- en uitvoeringsdossier werd uitgewerkt in 1998. Omdat het dossier op allerlei punten gedateerd was, besliste het comité in 2010 om dit dossier in eigen beheer aan te passen. In overleg met de natuurverenigingen en de beheerder van het gebied werd het plan bijgestuurd en medio 2011 werd de vergunning voor de gewijzigde herinrichting verleend.

A.h.v. deze nieuwe vergunning werd vervolgens het uitvoeringsdossier – uitrusten herschreven. Op 29 maart 2012 keurde het comité dit bestek (nr. 1204) goed. In grote lijnen omvat dit

bestek volgende werkzaamheden:

- aanleg van:
 - een natuurwandelpad (*gemaaid graspad*)
 - een landmark met subfossiele bomen
- levering en plaatsing van:
 - een knuppelpad met klappoorten
 - een vogelobservatiehut
 - informatieborden en banken:
 - binnen het gebied: conform typologie van eigenaar, tevens beheerder van het gebied (*Limburgs Landschap*)
 - op de randen, langs de toegangswegen en het landmark: conform de typologie van het RLKM (*huisstijl Maasvallei*)
- beperkte groenaanleg (*12-tal essen en fietsenhaag*):
 - typologie RLKM
- 3 jaar onderhoud.

2.4.2 | Aanbesteding en uitvoering van de uitrustingswerken

De opdracht werd uitgeschreven als een openbare aanbesteding voor aanneming van werken.

Na het doorlopen van de aanbestedingsprocedure en nadat de goedkeuring van de minister voorlag, werd de opdracht eind juli 2012 toegewezen aan de firma Heylen uit Herentals voor een bedrag van circa € 95 000 (*incl. btw*). De werken werden opgestart op 3 september 2012.

Half september 2012 werd vastgesteld dat een deel der werken

niet uitvoerbaar was aangezien een groot deel van het terrein onder water stond (*circa 60 cm water*). Uit terreinbezoek bleek dat een bever een burcht had gemaakt in het noorden van het gebied en een dam gebouwd over de Witbeek. Hierdoor stroomde het water uiteindelijk het gebied in en kwam het zuidelijk deel van de Kleizone onder water te staan.

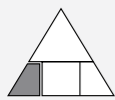
Omdat de beekbeheerder, voor wat betreft de bever, een aanvraag had ingediend om een afwijking op de soortenbescherming te verkrijgen om zo het hoogwaterprobleem aan te pakken, besliste het comité op 3 december 2012 om de werken in de mate van het mogelijke te laten uitvoeren om vervolgens de werken voor onbepaalde tijd (*maximum een jaar*) te schorsen, en dit totdat het water in het gebied voldoende is gedaald om de nog resterende, voorziene uitrustingselementen te kunnen uitvoeren. Eind 2012 stond het terrein nog steeds grotendeels onder water: het knuppelpad en circa de helft van het natuurpad waren eind 2012 nog niet gerealiseerd.

27

2.5 | Grindwinningsgebieden Boterakker en Maasweg – Kinrooi

In 2009 was, zowel in Boterakker als in de zone Maasweg, nagenoeg het volledig deelgebied, waar de afwerking quasi identiek was bij uitvoering van, hetzij het vroeger vergunde plan,

hetzij het gewenste nieuwe plan, gerealiseerd (zgn. *overlappend deel*). In afwachting van een definitief herinrichtingsplan werd in 2010-2011 geen verdere afwerking uitgevoerd.

Eind 2012 werd, nadat de nieuwe stedenbouwkundige vergunning voorlag, de verdere herinrichting van de gebieden heropgestart. In eerste fase werd de zanddam t.b.v. de aanleg van de moeraszone in de Koole Greent opgespoten, waarna begonnen werd met de verdere aanvulling van deze zone middels gronden afkomstig uit de Randzones.

2.5.1 | Regularisatie stedenbouwkundige vergunning

Medio 2009 vroeg het comité een regularisatie aan van de stedenbouwkundige vergunning van 15 juli 1999 voor aanpassing van de ontgrondingsgrens in Boterakker. Op 5 mei 2010 werd de vergunning deels verleend en deels geweigerd: weigering voor de zone grenzend aan de Witbeek.

De bijkomend verleende ontgrinding onder de ontgrondingsdijk in het noordelijk deel van Boterakker werd ook in 2012 niet gerealiseerd.

2.5.2 | Herinrichting grindwinningsgebieden te Kinrooi

2.5.2.1 | Stedenbouwkundige vergunning herinrichting

Nadat de Vlaamse Regering eind 2009 een uitspraak had ge-

daan aangaande de 'Geactualiseerde Structuurvisie Grindwinningsgebieden' en een voorstel van verordend grafisch plan had goedgekeurd, besliste het comité in 2010 een nieuwe studieopdracht uit te schrijven t.b.v. de nieuw gewenste herinrichting van de Boterakker en de Maasweg. Deze studie betreft enkel de herinrichting. De ontgrinding werd immers middels vroeger verkregen vergunningen verleend.

In 2011 werd de nieuwe studieopdracht (*bestek nr. 1002*) toegewezen aan Buro Landschapspianing Stedebouw en Techniek (Buro LST). Het eerste lot van de studieopdracht betrof de opmaak van het stedenbouwkundig aanvraagdossier. Dit lot werd in 2011 uitgewerkt. De nieuwe herinrichtingsplannen kwamen tot stand in overleg met alle betrokken partijen en werden meermaals naar het comité teruggekoppeld. Uitgangsbasis voor deze nieuwe plannen vormde het inmiddels definitief goedgekeurde GRUP 'Herstructurering Vissenakker en omgeving'.

In februari 2012 werd het dossier ingediend bij RO-Limburg en op 19 juli 2012 werd de voorwaardelijke vergunning verleend. Deze vergunning maakte o.a. het advies van het Agentschap Natuur en Bos (ANB) bindend. Omdat dit advies afweek van het aanvraagdossier en van de vooraf gemaakte afspraken met het Sectorfonds en ANB, vormde dit een probleem.

Wat betreft het afwerken waren er drie belangrijke pijnpunten: ANB vroeg een hogere afwerkingsgraad van de natuurzone langs de Witbeek. Het comité voorzag hier slechts een minimale afwerking omdat de exploitanten zelf in deze zone, in overleg met de beekbeheerder en ANB, nog bijkomende ontgrinding, en hieraan gekoppeld, een nieuwe herinrichting voorzagen (*zie punt 2.5.3*).

De vraag om het natuurgebied tussen bastion en Maasweg te voorzien van een afdekkingslaag van minstens 1,5 m zand, stemde niet overeen met de afspraken gemaakt met het Sectorfonds, dat zich geëngageerd had om het reeds afgewerkte terrein met 1 m te verlagen. Daar dit terrein destijds werd afgedekt met een 2 à 2,5 m dikke laag dekgronden, zal het maai-veld, na afgraving van 1 m, nog steeds in de dekgrondlaag zitten. De door ANB gevraagde afwerking betekende dus dat in de reeds gerealiseerde zone niet alleen een extra zandlaag aangebracht moest worden, maar ook dat een extra afgraving van 2,5 à 3 m nodig was i.p.v. de vooropgestelde 1 m.

De gevraagde steilrand voor oeverwaluwen was technisch niet uitvoerbaar op het terrein.

Voorts waren er enkele afwijkingen m.b.t. het uitrusten: de voorziene parking in Boterakker, aansluitend op de Kleizone werd door ANB ongunstig geadviseerd, waarbij werd voorgesteld om deze te verschuiven naar buiten het gebied. Aangezien het comité buiten het gebied geen bevoegdheid heeft, besliste het comité om deze parking te schrappen. Tot slot adviseerde ANB om het fietspad in de Kleizone en de dijkwegen in natuurgebieden niet te verharderen met asfalt/beton, maar een grindverharding aan te houden.

Na overleg met de betrokkenen werd afgesproken dat de exploitanten op korte termijn hun natuurinrichtingsproject voor de Witbeek zouden doornemen met ANB, waarna ANB, na intern overleg en bijkomend plaatsbezoek, een aangepast advies zal overmaken aan RO-Limburg, dat dit advies vervolgens aan het comité zal overmaken. Zolang dit aangepast advies niet voorligt, zal het comité er op toezien dat het Sectorfonds de vergunning zoals die nu voorligt uitvoert.

Eind 2012 lag nog geen aangepast advies voor.

2.5.2.2 | Uitvoeringsdossier afwerken

Nadat de stedenbouwkundige vergunning voorlag, startte het studie bureau de studiefase op m.b.t. de opmaak van het uitvoeringsdossier – afwerken (*Lot 2, A van de studieopdracht m.b.t. de nieuwe herinrichting*). Conform de beslissing van het comité van 1 oktober 2012 werd hierbij uitgegaan van de plannen horend bij het stedenbouwkundig aanvraagdossier. Planonderdelen die afwijken van het advies van ANB, dienden in de plannen en het bestek aangeduid te worden met de vermelding dat voor deze zones het vigerend advies van ANB gevolgd moet worden. Zodra een nieuw advies voorligt, zal dit gemeld worden aan het Sector-

fonds, zodat vanaf dan het nieuwe advies van kracht wordt.

2.5.2.3 | Studieopdracht herinrichting grindwinningsgebieden te Kinrooi – extra uitrustingselementen

Teneinde de herinrichting te vervolledigen/te vervolmaken, besliste het comité in 2011 een dossier te laten uitwerken m.b.t. enkele extra uitrustingselementen, gelegen buiten het eigenlijke grindwinningsgebied maar wel aanpalend aan en aansluitend op de voorziene infrastructuurwerken binnen het grindwinningsgebied. Rekening houdend met de kostenramingen voor realisatie van deze elementen en met de hieraan verbonden extra studiekosten, besliste het comité een bijkomend herinrichtingsdossier te laten uitwerken voor volgende extra elementen:

- aanleg nieuwe Bruldijkweg en nieuwe asfaltlaag op weg naar Witbeek
- uitbreiding brug over Witbeek bij Vilgertenweg door aanleg van 2 fietsbrugjes
- aanleg van voetgangers/fietsbrug ten noorden van Bastion
- aanleg van verbindingspad tussen Bastion en Kessenichdorp.

Op 14 februari 2012 verleende de minister goedkeuring voor toevoeging van deze extra uitrustingselementen en voor toewijzing en financiering van de hiermee gepaard gaande wijziging van de lopende studieopdracht zoals omschreven in het bestek nr. 1002. In de eerste helft van 2012 werkte Buro LST de nieuwe plannen uit en in juni 2012 keurde het comité de conceptversie van het stedenbouwkundig aanvraagdossier t.b.v. deze uitbreidingen goed.

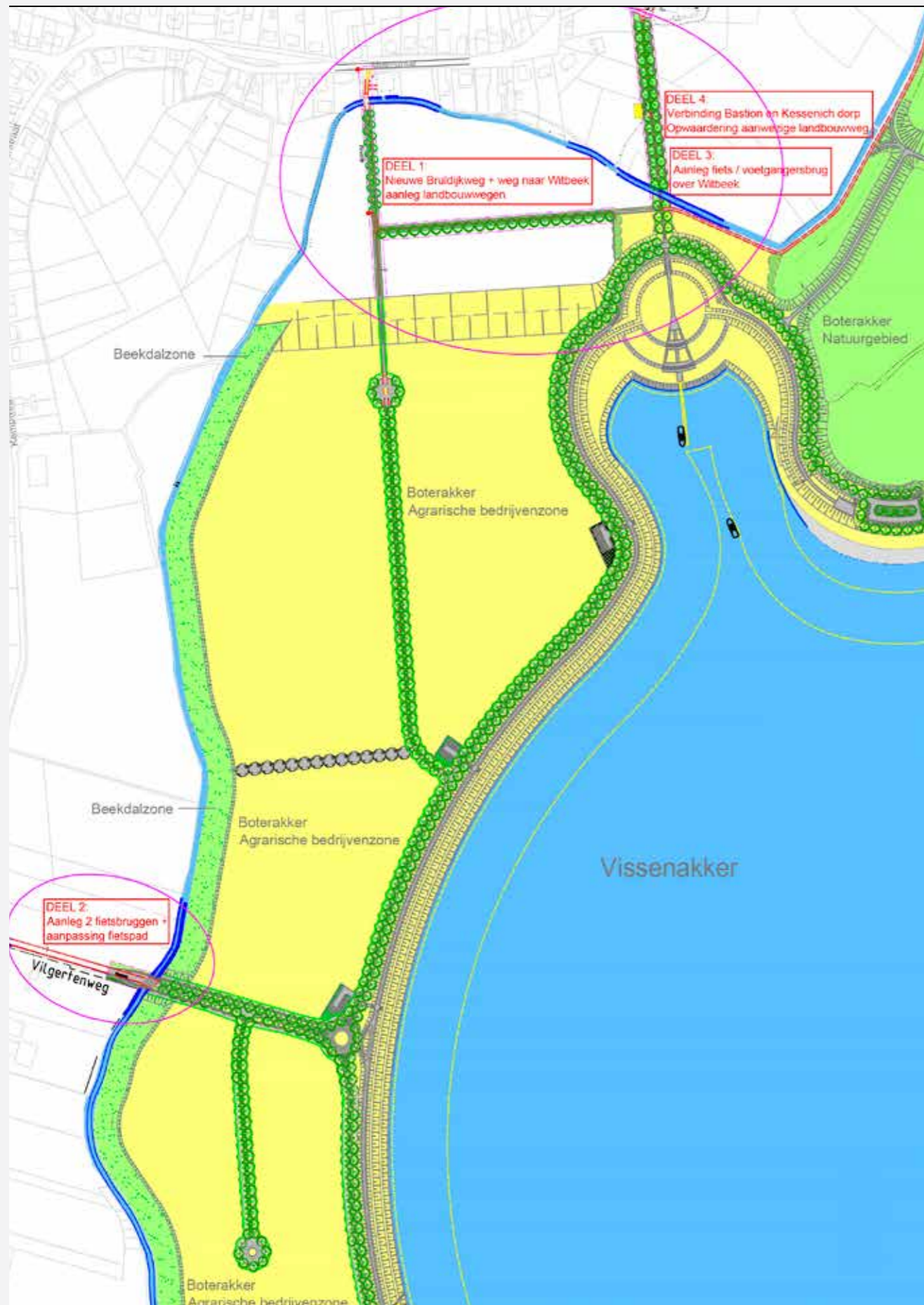
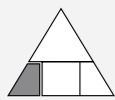
Na indiening van het dossier en nadat de adviezen voorla- gen, werd door RO-Limburg aangegeven dat de vergunning waarschijnlijk zou worden geweigerd gezien de voorliggende (*deelse*) negatieve adviezen van het dep. Landbouw en Visser, afd. Duurzame Landbouwtontwikkeling Limburg i.v.m. de verdere aantasting van het landbouwgebied en van de provincie Limburg, Dienst Water en Domeinen i.v.m. de voorziene bruggen met pijlers in de Witbeek. Hierop trok het comité het ingediende dossier in: er zou overlegd worden met de betrokken diensten om het dossier bij te sturen. Eind 2012 had dit overleg nog niet plaatsgevonden.

2.5.3 | Infrastructuurproject 'ecologische inrichting beekvallei'

De exploitanten (THV Rekin) voorzien, in overleg met de beekbeheerder en ANB, een natuurinrichtingsproject voor de Witbeek. Hierbij wordt eerst het grindpakket onder de bedding van de beek en onder de aanpalende natuurbestemmingsstrook ontgonnen. Vervolgens wordt een nieuw, natuurvriendelijk beekvalleiprofiel op verlaagd niveau gecreëerd.

Op 2 juli 2012 werd dit project door de exploitanten toegelicht in het comité. Dit project situeert zich in een zone waarvan

de herinrichting onder de decretale taak van het Herstructureringscomité valt. De natuurstrook is dan ook opgenomen in de herinrichtingsplannen van het comité. In overleg met de exploitanten werd hier wel geopteerd voor een minimale afwerkingsgraad juist met het oog op het hierboven beschreven project. De exploitanten willen dit project uitvoeren gelijktijdig met het verdere afwerken. Het Sectorfonds vroeg om de betreffende 30 m brede natuurstrook langs de Witbeek als aparte rastervakken op te nemen in de (i.f.v. de nieuwe vergunning van 19 juli 2012) nieuw op te maken rasterplannen en -tabellen. Zodra deze zone afgewerkt is conform de plannen van het comité, kan dan overgegaan worden tot voorlopige aanvaarding van de rastervakken en vervolgens tot voorlopige oplevering en definitieve aanvaarding van het betreffende (deel)gebied, waarna de exploitanten het infrastructuurproject Witbeek kunnen opstarten.

Het Herstructureringscomité besliste om in te gaan op de vraag. Tevens zal parallel aan deze nieuw afgebakende rastervakken over de 30 m brede natuurstrook, een tweede rij voldoende brede rastervakken in het landbouwgebied afgebakend worden. Bij dit nieuwe project zal immers ook het talud tussen de landbouwzone en het natuurgebied ontgraven worden waardoor een loodrecht talud ontstaat met reëel gevaar voor afkalving van reeds afgewerkt en door het comité voorlopig aanvaard terrein. Als er schade optreedt, kunnen de betreffende rastervakken niet langer beschouwd worden als 'afgewerkt en voorlopig aanvaard' en worden ze terug opgenomen

in de waarborg. Ook besliste het comité om alle in deze natuurstrook voorziene uitrustingselementen (afrasteringen, klapporren en wandelwegen) niet meer uit te voeren, behoudens de afrastering tussen het landbouwgebied en de natuurstrook. Als het door de exploitanten geplande project wordt uitgevoerd, worden de voorziene uitrustingselementen immers overbodig.

2.6 | Grindwinningsgebied Heerenlaak – Maaseik

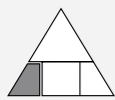
Het laatste deelgebied van Heerenlaak werd in oktober 2007 definitief aanvaard.

In 2005 werd een betonnen brug over de Bosbeek, ter ontsluiting van het schiereiland, gerealiseerd en in de jaren 2007-2010 werden de verdere uitrustingswerken uitgevoerd. Op 18 februari 2011 vond de laatste definitieve oplevering van uitrustingswerken plaats. Hiermee waren alle verplichtingen van het Herstructureringscomité, terugwijsbaar naar het Grinddecreet, voldaan.

2.7 | Grindwinningsgebied Bichterweert-Meerheuvel – Dilsen-Stokkem

Eind 2008 was de ontginning beëindigd en het noordoostelijk deel van Bichterweert definitief aanvaard. Eind 2011 waren ook de zone Van Broekhoven en de ringdijk rondom Meerheuvel

voorlopig opgeleverd, terwijl van de resterende rastervakken in Bichterweert een belangrijk deel voorlopig aanvaard was. In 2012 vond geen verdere afwerking plaats. Wel werden eind 2012 de voorlopige aanvaarde rastervakken in Bichterweert voorlopig opgeleverd en definitief aanvaard terwijl ook de zone van Broekhoven en de Meerheuvel (met uitsluiting van twee rastervakken waarop zich een nog te verwijderen op- en afrit van de winterdijk naar de werfweg bevindt) definitief aanvaard werden. Behoudens de zone van de verwerkingsinstallatie in het zuiden van Bichterweert en de hierboven vermelde uitgesloten raster- vakken m.b.t. de nog te verwijderen werfweg, is hiermee het volledige gebied definitief aanvaard.

Wat betreft het uitrusten waren volgende elementen aan de orde.

2.7.1 | Uitrusten van het gebied

Het uitvoeringsdossier voor het uitrusten dateert van 2004 en beschrijft de volledige uitrusting van het gebied zoals deze voortvloeide uit de stedenbouwkundige vergunningen. Enkel het destijds voorziene uitzichtpunt, waarvoor een aparte vergunning werd afgeleverd, maakte geen deel uit van dit dossier.

Toen eind 2008 duidelijk werd dat men (gezien de stand van zaken in het afwerken) de volledige uitrusting, zoals beschreven in het bestek, niet in de eerstvolgende jaren zou kunnen realiseren, besliste het comité het voorliggende bestek zelf op te splitsen

in twee deelbestekken: één voor de aanplant van de populieren en één voor de overige uitrustingswerken.

2.7.1.1 | Aanplanting van zwarte populieren

Reeds in 2006 werd aan boomkwekerij Van De Vijver opdracht gegeven tot het opkweken van de benodigde zwarte populieren en in het voorjaar 2007 werden de stekken aangeplant om uiteindelijk in 2011 op het terrein te worden aangeplant.

Het bestek m.b.t. de aanplanting van de populieren in het gebied werd in 2009-2010 uitgewerkt. In het definitieve bestek werd, gelet op het vogelbestand dat zich hier inmiddels ontwikkelde, de in de vergunning voorziene oppervlak bosaanplanting aanzienlijk teruggeschoefd. Ook werden in het bestek, t.b.v. het door de beheerders geplande begrazingsproject, de plaatsing van omheiningen met klappoorten opgenomen.

Na toewijzing van de opdracht werden in 2011 de werken op het terrein, inclusief een eerste onderhoudsbeurt, uitgevoerd en op 28 oktober 2011 werden de werken (behoudens het groen- onderhoud) voorlopig opgeleverd.

In 2012 beperkte de onderhoudswerken zich tot herstelling van beschadigde afrastering en maaien van het terrein. Een laatste onderhoudsbeurt wordt nog voorzien voor 2013.

2.7.1.2 | Overige uitrusting

In 2012 werd de studieopdracht uitgeschreven m.b.t. de op- maak van het uitvoeringsdossier voor de verdere herinrich- ting van het gebied. Dit bestek nr. 1206 “Herinrichting Bich- terweert-Meerheuvel: uitrusten” werd op 2 juli 2012 door het comité goedgekeurd en omvat volgende taken:

- Lot 1: opmaken/actualiseren van het uitvoeringsdossier voor de resterende herinrichtingswerken: uitrusten (deel: infra- struc- tuur- en inrichtingswerken)
- Lot 2: veiligheidscoördinatie (ontwerp + verwezenlijking)
- Lot 3: bijstand bij aanbesteding
- Lot 4: toezicht op de werken

De opdracht, die werd uitgeschreven als een algemene offerte- vraag, werd op 7 juli 2012 gepubliceerd. De opening van de of- fertes vond plaats op 21 augustus. Op 3 september 2012 keurde het comité het verslag van nazicht en de gemotiveerde gun- ningbeslissing m.b.t. de opdracht goed: mits de ontbrekende documenten worden overgemaakt besliste het comité om de opdracht toe te wijzen aan de inschrijver welke de beste totaal- score behaalde, zijnde Haskoning Belgium NV uit Mechelen voor een bedrag van ca. € 36 000.

Op 17 december 2012 gaf de minister goedkeuring voor het uitschrijven, toewijzen (aan Haskoning) en financieren van deze opdracht voor het hierboven vermelde bedrag. De gunning van de opdracht vond plaats begin 2013.

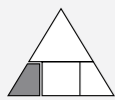
2.8 | Grindwinningsgebied Negenoord – Dilsen-Stokkem

2.8.1 | Herinrichtingsplannen voor het gebied

2.8.1.1 | Bouw- en uitvoeringsdossiers

Een studieopdracht omtrent de herinrichting van dit gebied werd reeds in 2004 toegewezen aan Buro LST. A.h.v. de door dit bureau uitgewerkte plannen werd in 2005 een stedenbouw- kundige vergunning verleend. Het afwerken van het terrein na ontginning gebeurde conform deze vergunning. Medio 2009 was het terrein volledig afgewerkt en medio 2010 werd het laat- ste deelgebied definitief aanvaard.

Intussen ontwikkelde zich echter een andere visie op de her- inrichting waarbij, uitgaande van een meer landschappelijke benadering, veel meer ruimte werd gegeven aan spontane na- tuurontwikkeling. De gerealiseerde grondschotel werd maxi- maal behouden maar de voorziene ontsluitingsinfrastructuur werd danig afgeslankt. Nadat de hiertoe noodzakelijke wijzi- ging in de lopende studieopdracht begin 2010 door de minister werd goedgekeurd, drong zich eind 2010, bij uitwerking van de nieuwe plannen een tweede wijziging op: ingaand op de vraag van de stad Dilsen-Stokkem werd de zone ‘ontsluiting De Wis- sen – toegangspoort Negenoord’ (zijnde een zone buiten het eigen- lijke plangebied van Negenoord, maar wel aanpalend aan dit gebied)

toegevoegd. Nadat de minister ook goedkeuring had verleend voor deze tweede wijziging, werd het stedenbouwkundige aanvraagdossier voor beide wijzigingen uitgewerkt en in augustus 2011 werd de vergunning voor de gewijzigde herinrichting verleend, waarna de opdracht m.b.t. de opmaak van het uitvoeringsdossier uitrusten werd opgestart.

Het uitvoeringsdossier uitrusten werd op 29 maart 2012 door het Herstructureringscomité goedgekeurd.

2.8.1.2 | Bijkomend bodemonderzoek

Uit het uitvoeringsbestek bleek dat er bijkomend bodemonderzoek nodig was i.f.v. het voorziene grondverzet in de zone 'ontsluiting De Wissen – toegangspoort Negenoord'. In maart 2012 werd beslist hieromtrent een onderhandeling te voeren en op 7 mei werd de opdracht toegewezen aan de Bodemkundige Dienst van België. Het resultaat van dit onderzoek werd overgemaakt aan de aannemer aan wie de opdracht voor uitvoering der werken werd gegund.

2.8.1.3 | Uitvoering der werken

Het bestek m.b.t. de uitvoering van de geplande uitrustingswerken werd uitgeschreven als een openbare aanbesteding voor aanneming van werken. Na goedkeuring van dit bestek

door het comité en nadat het gunstig advies van Inspectie van Financiën voorlag, werd de aanbestedingsprocedure opgestart. De publicatie van de opdracht verscheen in het Bulletin der Aanbestedingen van 28 april 2012. De openingszitting vond plaats op 11 juni 2012.

Op 2 juli 2012 keurde het comité het verslag van nazicht en de gemotiveerde gunningbeslissing m.b.t. de opdracht goed en besliste om deze werken toe te wijzen aan de laagste regelmatige inschrijver, de firma Van den Biggelaar Aannemingsbedrijf uit Velddriel (NL) voor een bedrag van circa 1,22 miljoen euro (incl. btw). Inspectie van Financiën verleende op 12 juli 2012 gunstig advies en op 4 oktober 2012 verleende de minister zijn goedkeuring. Hierna werd de opdracht met de firma Van den Biggelaar gesloten en op 10 december 2012 werden de werken effectief gestart. In 2012 werden al een aantal voorbereidende werken – zoals plaatsing werfkeet en werfborden, landmeetkundig uitzetwerk – uitgevoerd, terwijl ook het rooien van de beplanting werd opgestart en het grondwerk t.p.v. de oeververlaging langs de Oude Maas en het sleufwerk voor de te leggen stalen buizen werd uitgevoerd.

In totaal is een uitvoeringstermijn voorzien van 130 kalenderdagen. Zonder al te veel weerverlet zullen de werken dus waarschijnlijk medio 2013 gerealiseerd zijn, behoudens het onderhoud.

II. WERKING COMITÉS

2.8.2 | Uitkijktoren

Na diverse pogingen om de opdracht m.b.t. deze toren uit te schrijven en toe te wijzen middels een of andere wedstrijdformule, besliste het comité begin 2012 om deze toren te laten realiseren middels klassieke aanbestedingsprocedures waarbij eerst een studiebureau zou aangetrokken worden voor uitwerking van het ontwerp en vervolgens, na het verkrijgen van de nodige vergunningen, middels aanbesteding een aannemer aangetrokken zou worden.

Op 5 maart 2012 keurde het Herstructureringscomité het bestek m.b.t. de studieopdracht goed. Dit bestek nr. 1203 werd uitgeschreven als een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking bij aanvang van de procedure en behelst in grote lijnen volgende loten:

- Lot 1: ontwerp en opmaken stedenbouwkundig aanvraagdossier
- Lot 2: opmaken van het bijhorende uitvoeringsdossier
- Lot 3: veiligheidscoördinatie (ontwerp + verwezenlijking)
- Lot 4: bijstand bij aanbesteding
- Lot 5: toezicht op de werken

Conform de beslissing van het comité werden 6 bureaus aangeschreven.

Op 7 mei 2012 keurde het comité het voorliggend verslag van

nazicht goed en besliste (mits de nog ontbrekende attesten voldoen) om de opdracht toe te wijzen aan de regelmatige inschrijver welke de beste totaalscore behaalde, zijnde de tijdelijke vennootschap de Gouden Linaal Architecten bvba in samenwerking met Util Structuurstudies cvba.

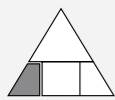
Nadat de goedkeuring van de minister voorlag, werd de opdracht op 13 augustus toegewezen en op 10 september 2012 vond een eerste overleg met de door het comité samengestelde stuurgroep plaats.

Na bespreking van twee voorontwerpen in de stuurgroep, werd op 3 december 2012 het weerhouden voorontwerp van een toren in "rammed earth" voorgesteld in het comité. Gelet op het unieke van het concept van deze uitkijktoren in stampleem, werd het ontwerp door het comité goedgekeurd. Ook ging het comité akkoord met de vraag van het studiebureau om een bijkomende opdracht uit te schrijven t.b.v. het grondmechanisch onderzoek naar de noodzakelijke samenstelling van het stampleem. Eind 2012 was dit bijkomend onderzoek nog niet toegewezen aan een ter zake deskundig bureau.

2.8.3 | In- en uitlaatconstructie van nv De Scheepvaart

In 2010 startte nv De Scheepvaart de werken aangaande deze constructie op. De damwanden en de betonconstructie werden gerealiseerd. Conform de in 2006 gemaakte afspraken, zal het

comité financieel tussenkomen in de realisatie van de posten m.b.t. het afsluiten van de constructie en het recreatief medegebruik en dit voor een geplafonneerd bedrag van € 385 000 excl. btw. De werken m.b.t. deze posten werden ook in 2012 nog niet opgestart.

2.8.4 | Grensoverschrijdend rivierpark Maasvallei

Medio 2012 stelde de stad Dilsen-Stokkem voor om de nog niet bestemde middelen uit het Grindfonds, die voorzien zijn voor de gebieden Bichterweert-Meerheuvel en Negenoord, in te zetten voor de projecten in Dilsen-Stokkem die bijdragen tot de uitbouw van het grensoverschrijdende rivierpark Maasvallei. Meer concreet lagen volgende voorstellen voor:

Ontwikkeling van de Wissen tot internationaal Maascentrum i.k.v. ontwikkeling van een grensoverschrijdend RivierPark Maasvallei. Hiertoe dient het bestaande gebouw van de Wissen aangepast en uitgebreid te worden.

Bouw van een uitkijktoren in Bichterweert-Meerheuvel i.p.v. het vroeger voorziene uitzichtpunt.

Implementatie kunstproject Z-OUT in de Maasvallei: voorstel om Negenoord en Bichterweert in te schakelen in het Maaslands Z-OUT verhaal.

Uiteindelijk besliste het comité dat de twee eerste projecten, die zich situeren in een grindwinningsgebied of in een randzone van een grindwinningsgebied, weerhouden konden worden en dat hieraan uitvoering kon worden gegeven in zoverre e.e.a. past binnen het enveloppesysteem dat sinds jaar en dag de basis vormt van de kostenramingen van het comité. Hierbij werd akte genomen van het standpunt van de stad dat de hieraan gekoppelde investeringen beschouwd kunnen worden als een voorafname op het saldo dat aan de stad zou worden toegewezen middels politieke consensus. Het Z-OUT project werd niet weerhouden. Hier bestaat immers het gevaar voor parallelle circuits aangezien ook andere partijen bezig zijn om dergelijke projecten in het Maasland te ontwikkelen.

2.9 | Grindwinningsgebied Mechelse Heide Zuid (groeve LBU) – Maasmechelen

Dit gebied werd in september 2006 definitief aanvaard. Omdat geen uitrusting werd voorzien, zijn hiermee alle verplichtingen terugwijsbaar naar het Grinddecreet voldaan.

2.10 | Berggrinduitbreidingsgebieden G1 – Maasmechelen

Dit gebied werd in juni 2008 definitief aanvaard. Omdat geen uitrusting werd voorzien, zijn hiermee alle verplichtingen terugwijsbaar naar het Grinddecreet voldaan.

2.11 | Berggrinduitbreidingsgebieden G3 – Maasmechelen

In 2011 was het gebied volledig ontgrind, afgewerkt en voorlopig aanvaard. Aangezien nog enkele ontstane erosiegeulen hersteld moesten worden, werd het nog niet voorlopig opgeleverd.

Nadat in het voorjaar 2012 deze erosiegeulen hersteld werden, werd op 7 mei 2012 het gebied voorlopig opgeleverd en definitief aanvaard. Omdat geen uitrusting werd voorzien, zijn hiermee alle verplichtingen terugwijsbaar naar het Grinddecreet voldaan.

2.12 | Grindwinningsgebied Mechelse Heide Noord en Berggrinduitbreidingsgebied G2 – Maasmechelen

In Mechelse Heide Noord bleef de stand van zaken ontgrinding/afwerking ongewijzigd t.o.v. de situatie eind 2010. In G2 werd in 2012 verder voortgang gemaakt met de ontgrinding en het afwerken.

Gezien het uitrusten van deze gebieden een gezamenlijk pro-

II. WERKING COMITÉS

ject betreft, worden deze gebieden samen besproken.

2.12.1 | Bouw- en uitvoeringsdossiers

In 1999 werd een eerste stedenbouwkundige vergunning verleend voor de ontgrinding en herinrichting van Mechelse Heide Noord. Dit dossier werd een aantal keren bijgesteld i.f.v. ontgrinding, werken met sluitende grondbalans en hieraan gekoppelde wijziging van het nabestemmingsreliëf. De werken op het terrein werden uitgevoerd conform de verleende vergunningen. De ontgrinding is nagenoeg beëindigd evenals een belangrijk deel van het afwerken. Behoudens een aanplant van het gewenst eikenbos door ANB, werden nog geen uitrustingswerken uitgevoerd.

In 2009 werd de stedenbouwkundige vergunning verleend voor de ontgrinding en herinrichting van het gebied G2, inclusief de aanpalende zone van de geologische wand in Mechelse Heide Noord.

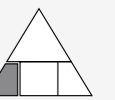
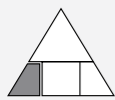
Eind 2010 besliste het comité om de herinrichting van Mechelse Heide Noord en G2 af te stemmen op het project 'Verlaging Hoeveweg' (zie punt 2.13). De voornaamste wijzigingen t.g.v. dit nieuwe project betroffen de verschuiving van het fietspad van de zuidelijke rand in Mechelse Heide Noord naar de noordelijke rand van G2 en de wijziging van de (toen nog te realiseren)

grondschotel in G2 t.p.v. de nieuwe tunnel onder de spoorweg door. In 2011 werd de opdracht m.b.t. de aanpassing van de herinrichtingsplannen toegewezen aan het studie bureau dat belast was met de lopende studieopdracht omtrent de herinrichting van deze gebieden (Arcadis).

Na uitwerking van de nieuwe plannen, keurde het comité in maart 2012 het aangepaste stedenbouwkundig aanvraagdossier goed.

- Het gewenste fiets- en ruiterspad werd vanaf de tunnel zoveel mogelijk langs de rand van de groeves ingetekend.
- Het bos-wandelpad in Mechelse Heide Noord werd grotendeels behouden met een aftakking langs de oostzijde van G2 tot aan de tunnel, waarna het in G2 grotendeels gelijk loopt met het ruiterspad.
- De uitvoering van de paden is identiek aan de uitvoering in het dossier "verlaging Hoeveweg".
- De overige inrichtingselementen (banken, infopanelen, ...) worden uitgevoerd in de huisstijl van het Nationaal Park Hoge Kempen (NPHK).
- De afstapplaats langs de N763 verschoof naar een locatie hoger in het gebied. Bij de inkom van het gebied langs de N763 wordt een infopaneel voorzien.
- De vroeger voorziene (vergunde) beplanting bleef als richtinggevend behouden waarbij de voorziene boscompensatie nauw in acht gehouden zal worden. I.f.v. later beheer kunnen

mogelijk enkele elementen, bij uitvoering op het terrein, bijgestuurd worden in overleg met de beheerder van het gebied (ANB) en binnen de perimeter van de vergunningsplichtige werken.

Op 29 augustus 2012 werd de voorwaardelijke vergunning verleend.

Op basis van deze nieuwe vergunning werd in de tweede helft van 2012 een nieuwe overdracht uitvoeringsrecht voor het afwerken uitgewerkt en goedgekeurd en werden de rasterplannen en -tabellen voor deze gebieden herzien. Voorts paste het studie bureau het uitvoeringsdossier m.b.t. het afwerken aan, waarna dit op 3 december 2012 door het comité werd goedgekeurd.

2.13 | Grindwinningsgebieden Algri-Bormans-Vulex – project ‘Verlaging Hoeveweg’

De groeves Algri, Bormans en Vulex waren al in ontginning lang voor het in voege treden van het Grinddecreet (1 januari 1995). Het Herstructureringscomité heeft in deze groeves slechts beperkte verplichtingen, in de mate dat er in deze gebieden opdrachten aan het Grindfonds werden gedaan.

Eind 2010 werd het project ‘Verlaging Hoeveweg’ aan het comité toegelicht. Dit project, dat tot stand kwam in samenwerking tussen de gemeentes Dilsen-Stokkem en As, de betrokken exploitanten (Lugo NV) en ANB, bestaat in grote lijnen uit de volgende drie delen:

- aanleg van een tunnel onder de spoorweg door (ter verbinding van de padenstructuur op de verlaagde Hoeveweg enerzijds en de padenstructuur in G2 en Mechelse Heide Noord anderzijds)
- verlaging van de Hoeveweg
- aanleg van het fietspad over de verlaagde Hoeveweg tot aan G2.

Reeds eind 2010 ging het comité akkoord met het toegelichte project, het ter beschikking stellen van middelen t.b.v. de voorgestelde uitrustingselementen en het aanpassen van de eigen plannen i.f.v. dit project. In 2011 werd een eerste reeks afspraken omtrent taakverdeling en financiering vastgelegd wat resulteerde in een eerste Samenwerkingsovereenkomst tussen Dilsen-Stokkem, As, ANB, Lugo NV en het Herstructureringscomité. Dit document betrof een principeafspraken omtrent de aan te vragen stedenbouwkundige vergunningen, waarbij het comité zich engageerde om het geld dat in het Grindfonds voorzien is voor de ‘oude’ groeves Algri-Bormans-Vulex aan te wenden voor de realisatie van het project ‘Verlaging Hoeveweg’ en de stad Dilsen-Stokkem bevestigde dat er naast deze aanwending, geen geld gereserveerd diende te blijven voor herinrichting van de groeve Vulex.

Op 24 april 2012 verleende de minister goedkeuring voor de participatie van het comité in dit project en voor de aanwending van:

- het thans voorliggend heffingsbedrag dat gereserveerd diende te blijven voor de uitrustingswerken in de ‘oude’ groeves Algri-Bormans-Vulex
- aangevuld met het eventueel overschot van middelen toegewezen aan het Herstructureringscomité, bij uitrusting van de groeves Mechelse Heide Noord en G2

en dit voor een maximaal bedrag binnen deze aangevraagde financiële klijlijnen.

Nadat deze principiële goedkeuring voorlag, werd in 2012 een Samenwerkingsprotocol m.b.t. de coördinatie van de uitrustingswerken in het project uitgewerkt. In het project zijn immers verschillende partijen betrokken:

- de stad Dilsen-Stokkem, de gemeente As en Lugo NV, als houders van de stedenbouwkundige vergunning van het project, en deels als uitvoerders van de werken
- de NMBS-Holding, in hoofde van de werken m.b.t. de tunnel onder de spoorlijn door
- het Herstructureringscomité, als aanbestedende overheid voor uitvoering van een aantal uitrustingswerken, waaronder de tunnel.

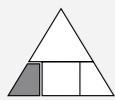
In het Samenwerkingsprotocol werden alle verplichtingen van de diverse betrokken partijen vastgelegd en de participatie en

medefinanciering van het comité volledig uitgeschreven. De definitieve versie lag eind 2012 voor, maar werd pas in januari 2013 door het comité goedgekeurd.

Parallel aan de uitwerking van dit protocol, besliste het comité op 2 juli 2012 om een studieopdracht uit te schrijven m.b.t. de opmaak van het aanbestedingsdossier van de tunnel en de hierbij horende veiligheidscoördinatie ontwerp en verwezenlijking en leiding der werken. Ook dit bestek lag eind 2012 voor, maar werd pas in januari 2013 door het comité goedgekeurd.

2.14 | Communicatie over projecten naar de buitenwereld (bedragen inclusief btw)

In 2004 verleende de minister goedkeuring voor een globaal budget van € 242 000 voor externe communicatie. De communicatieopdracht die in het verleden aan RCA werd toegewezen werd in 2009 beëindigd. Rekening houdend met andere kleinere communicatieopdrachten die in eigen beheer werden uitgevoerd, bleef er een aanzienlijk budget over dat aangewend kon worden voor nieuwe opdrachten.

2.14.1 | Participatie en medefinanciering communicatieplan Maasvallei

In 2009-2010 werd beslist om te participeren in het communicatieplan Maasvallei van RLKM waarbij het comité binnen het resterende communicatiebudget:

- een 4-tal communicatieproducten volledig zal financieren en in eigen beheer zal laten uitvoeren binnen de huisstijl Maasvallei
- een aantal andere communicatieproducten, met het RLKM als opdrachtgever, zal meefinancieren waarbij de financiële tussenkomst van het comité berekend zal worden op proportionele basis, naarmate de inbreng van het comité prominent aanwezig is in het bedoelde product.

In september 2010 keurde de minister dit dossier goed. Tot eind 2011 werden door RLKM vier communicatieproducten uitgevoerd en door het comité betaald: evenement 'Maas bij Maanlicht', actualisatie van de wandelkaart Stokkem & Oud-Dilsen, landschapkrant Maasvallei en viskaart Maasvallei.

In 2012 werd de folder grote grazers geactualiseerd.

Tot eind 2012 werden nog geen communicatieproducten uitgevoerd in beheer van het comité.

2.14.1.1 | Evenement 'Opening Rivierpark Maasvallei'

RLKM voorziet in de jaren 2012/2013 een grote internationale happening waarbij twee evenementen worden gepland.

- In C-mine te Genk wordt de "Europarc Conference" georganiseerd. Hier zullen alle parken van RLKM qua natuur en landschap aan bod komen. Er worden 300 à 400 mensen verwacht uit gans Europa. Aan deze conferentie wordt een dag-evenement "symposium met de ceremoniële opening" van het RivierPark Maasvallei gekoppeld. Dit dagevenement zal doorgaan op 24 oktober 2012: het 1ste deel, het symposium zal doorgaan in C-mine en behandelt het rivierherstel gezien in een internationale context. Het 2de deel van het dagevenement, de ceremoniële opening, zal plaatsvinden aan de Maas.
- Daarnaast wordt een publieksevenement georganiseerd. Dit betreft een publiekshappening omtrent de opening van het RivierPark Maasvallei die zal plaatsvinden in het weekend (zondag), in 2013.

Gelet op de opportuniteiten op het vlak van communicatie die deze evenementen creëren, vroeg RLKM of het comité bereid was de beide openingshappenings – m.n. het dagevenement in oktober 2012 en het publieksevenement in 2013 – mee te financieren.

Reeds in oktober 2011 nam het comité de principiële beslissing om in te gaan op deze vraag. Financiering van dit project betekende wel dat enkele andere communicatie-items, die voorzien waren in het dossier omtrent "participatie en medefinanciering – communicatieplan Maasvallei", geschrapt moesten worden.

Na verder prijsonderzoek bevestigde het comité op 5 maart 2012 dat het comité het merendeel van het nog resterend saldo binnen het globale budget voor "externe communicatie", anders wenste aan te wenden. Dienovereenkomstig vroeg het comité goedkeuring voor het heroriënteren van het nog resterend saldo – voor een bedrag van maximaal € 100 000 – waarbij i.p.v. de destijds voorziene communicatiekanalen (informatiefolders, persnota's, openingsrecepties, ...) waarvoor het comité zelf als opdrachtgever zou optreden, thans geopteerd wordt voor het instappen in het evenement "opening RivierPark Maasvallei" dat door het RLKM zal worden georganiseerd en waarbij het comité optreedt als (mede) financier in ruil voor participatie in dit evenement.

Op 4 mei 2012 werd dit dossier door de minister goedgekeurd en, nadat de "Europarc Conference" en het hieraan gekoppelde dagevenement had plaatsgevonden, gebeurde eind 2012 de eerste betaling inzake dit dossier.

2.14.2 | Participatie en medefinanciering project 'Vernieuwing grindkegel in De Wissen'

In 2010 ging het Herstructureringscomité akkoord met de medefinanciering van de vernieuwing van de audiovisuele programma's in de grindkegel van De Wissen. Net zoals bij de participatie in het communicatieplan Maasvallei werden aan de financiering een aantal voorwaarden gekoppeld: de rol van het comité en het verhaal van herstructurering moest duidelijk aan bod komen.

Na goedkeuring door de minister, werd dit project in 2011 uitgevoerd en afgehandeld.

2.15 | Verstrekte adviezen bij milieuvergunningaanvragen, stedenbouwkundige aanvragen, e.a.

2.15.1 | Stedenbouwkundige aanvragen

R-O Limburg vroeg in 2012 advies bij het aanvraagdossier "Aanleggen van fiets- en ecotunnel, fietspad en aanhorigheden, uitvoeren van kappingen en reliëfwijzingen o.a. door afgraving van de grindfundering van de N75 naar de voormalige groeves Algri en Bormans" van het stadsbestuur Dilsen-Stokkem, het gemeentebestuur As en LUGO nv (zie punt 2.13).

Dit dossier werd op 5 maart 2012 behandeld in het comité: Het dossier betreft de uitvoering van het project "Verlaging Hoeveweg (zie punt 2.13) en behelst deels werken in gebieden waarvan de herinrichting onder de decretale taakstelling van het comité valt (oude groeve Algri en Bormans) terwijl de voorziene werken ook invloed hebben op de herinrichting van de aanpalende grindwinningsgebieden G2 en Mechelse Heide Noord, waarvan de herinrichting eveneens onder de decretale taakstelling van het comité valt.

Het comité heeft reeds op 7 november 2011 kennis genomen van het voorliggend stedenbouwkundig dossier en heeft toen beslist zijn inrichtingsvisie over de betrokken groeves en de aanpalende groeves aan te passen en een aantal uitrustings-elementen zoals voorzien in dit dossier te financieren. Het Herstructureringscomité besliste derhalve op 5 maart 2012 een positief advies te geven bij dit dossier.

II. WERKING COMITÉS

3 | Sociaal comité

Het Sociaal comité neemt, in het kader van het in artikel 9, 6° van het Grinddecreet bedoelde beleidsplan, de sociale begeleidingsmaatregelen bij de omschakeling van de grindwinningsgebieden.

In de loop van 2012 vergaderde het Sociaal comité twee maal.

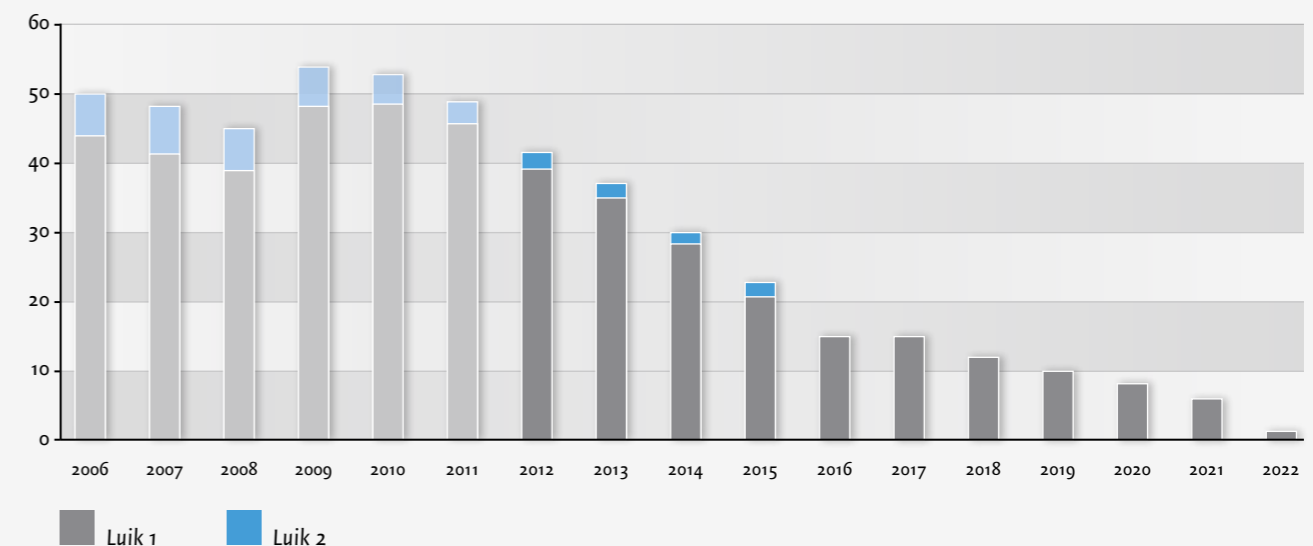
3.1 | Evaluatie beleidsplan

Door de decreetwijziging van 15 juli 2005 werd de oorspronkelijke einddatum van de grindontginning van 31 december 2005 opgeheven en kon de ontginning verder gezet worden tot alle nog niet ontgonnen productiequota gerealiseerd zijn. Dit had zijn repercussies op het beleidsplan van het Sociaal comité in die zin dat de langlopende financiële verplichtingen van het Sociaal comité t.a.v. rechthebbende werknemers sindsdien begroot worden t.e.m. 2022. De continuïteit van de door het Sociaal comité uit te voeren opdracht moet ook zolang gewaarborgd zijn.

Tijdens de laatste regeringsvorming werden nieuwe maatregelen in het vooruitzicht gesteld met o.a. bijkomende sociale zekerheidslasten op stelsels eindloopbaan. Een aanpassing van het beleidsplan op zich bleek evenwel niet nodig omdat vooral de toekomstige intreders beoogd werden. Ook begrotingsmatig waren de effecten eerder beperkt.

Door de gewijzigde werkloosheidsreglementering werd in 2012 in het luik 1 B van de geëigende aanvraagformulieren een bijpassing gedaan op de ontvangen werkloosheidsbedragen tot een referentiebedrag, dat onveranderd blijft (afgezien van

Figuur: Aantal dossiers dat voor uitbetaling moet opgevolgd worden.

de indexering). Daar de regering beslist heeft dat de werkloosheidsvergoeding vermindert, zal er meer herberekend moeten worden dan initieel was voorzien.

3.2 | Sociaal begeleidingsplan

Het belangrijkste onderdeel van het beleidsplan van het Sociaal comité is zijn sociaal begeleidingsplan voor grindwerknemers die het slachtoffer worden van maatregelen getroffen als gevolg van het Grinddecreet.

Daar intussen de volledige lijst van potentiële rechthebbende werknemers is afgewerkt, blijven er voor het Sociaal comité geen nieuwe aanvraagdossiers meer te behandelen. Uit evaluatie blijkt dat de administratieve opvolging vlot verloopt en dat de voorschottenregeling voor de betalingen goed functioneert.

3.2.1 | Bruggensioenen (luik 1)

In totaal werden tussen 1995 tot en met 2010 door het Sociaal comité 81 dossiers goedgekeurd. Einde 2012 waren er nog 40 dossiers in uitvoering: 36 arbeiders en 4 bedienden.

3.2.2 | Eenmalige afscheidspremie (luik 3)

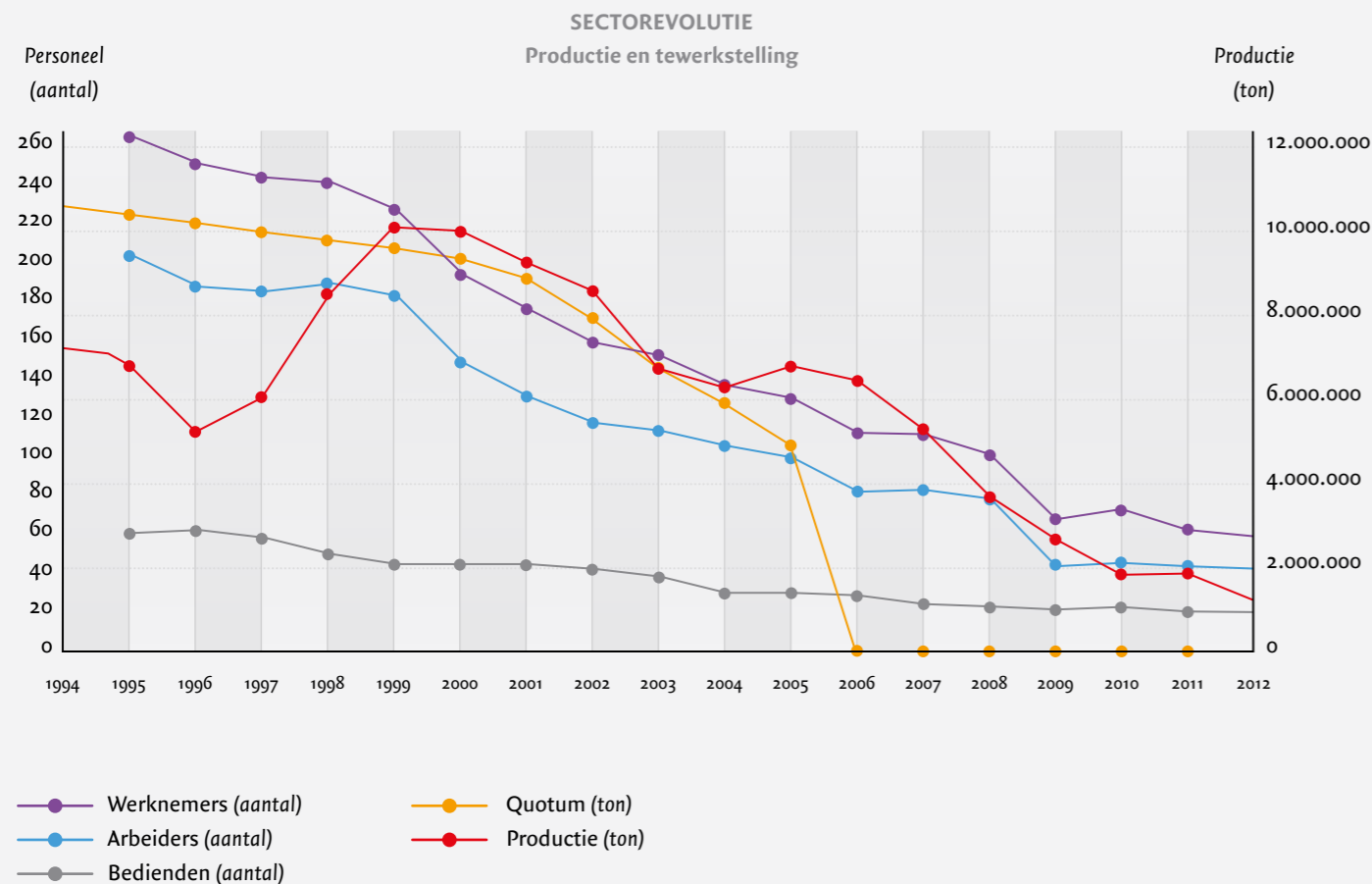
Er werden geen nieuwe beslissingen genomen.

3.2.3 | Outplacement

De raamovereenkomst tot ontslagbegeleiding en outplacementactiviteiten is zonder voorwerp geworden en werd ook contractueel beëindigd.

3.2.4 | Algemene afscheidspremie (luik 5)

Er werden geen nieuwe beslissingen genomen.

3.3 | Tewerkstelling

Volledigheidshalve, geven we hier aan wat de resterende werkgelegenheid is einde 2012, gebaseerd op de cijfers van de RSZ-aangifte: 45 arbeiders en 18 bedienden, d.i. in totaal 63 personen.

Een gedeelte van deze groep werknemers is pas in dienst gekomen, na afloop van het Sociaal Plan. Deze groep heeft geen rechten kunnen opbouwen, volgens de afgesproken regels uit het Beleidsplan.

3.4 | Begroting en meerjarenplan

De begroting 2012 werd opgemaakt op basis van de gekende en reële toepassing van het Sociaal Plan en de overige rubrieken teneinde een goed beeld te bekomen van de overblijvende middelen op de rekening van het Sociaal comité bij het Grindfonds. Het betreft, behoudens indexering, een herneming van de begroting van het jaar 2011.

De uitgaven voor het Sociaal Plan lopen effectief tot in 2022.

Het Sociaal comité keurde zijn geactualiseerde begroting 2012 en meerjarenplan 2012-2022 goed in de vergadering van 21

maart 2012. Hieruit blijkt dat er in 2022 nog een geraamde, onbestemde reserve van ca. € 5 miljoen blijft.

3.5 | Tewerkstellingsinitiatieven

Het beleidsplan voorziet maatregelen om de reconversie van de door het Grinddecreet getroffen streek te bevorderen. In die context besteedt het Sociaal comité aandacht aan de ontwikkeling en uitwerking van concrete initiatieven en onderzoekt het de mogelijke projectaanvragen dienaangaande.

In het kader van nieuwe tewerkstellingsinitiatieven nam het Sociaal comité in 2011 een positieve beslissing omtrent een eerste projectvoorstel, gelocaliseerd in het Maasland, waarbij een tussenkomst in het vooruitzicht gesteld werd voor aanwerving door vzw "Het Dorpshuys" van werknemers uit de risicogroepen. Dit zou gebeuren op basis van effectieve patronale RSZ bijdragen enerzijds, en steun bij vorming en opleiding van deze personeelsleden anderzijds. Gezien het dossier nog onvolledig was, kon het Grindcomité geen advies verlenen.

Eind 2012 werd afgesproken om de gegevens te actualiseren en terug contact op te nemen met de vzw "het Dorpshuys" alvorens een definitieve versie van de nota goed te keuren binnen het Sociaal comité.

4 | Onderzoekscomité

Het Onderzoekscomité stelt krachtens artikel 12, vijfde lid van het Grinddecreet van 14 juli 1993 onderzoeksprogramma's vast voor:

- de ontwikkeling van grindsustituten;
- projecten tot ondersteuning van de commercialisering en het gebruik van zulke substituten.

In het kader van haar zoektocht naar relevante grindvervangers stelde het Onderzoekscomité in het verleden een aantal onderzoeksprogramma's vast m.b.t. de ontwikkeling van grindsustituten en projecten ter ondersteuning van de commercialisering en het gebruik van grindsustituten. Eind 2011 werd de laatste, afsluitende studie "effectiviteit van grindsustitutie als resultaat van onderzoeksprojecten uit de oproepen tot projectvoorstellen" afgerond. In deze studie werd de effectieve grindbesparing, gerealiseerd door de onderzoeksprojecten, bestudeerd in relatie tot de effectieve grindbehoeften in Vlaanderen, momenteel en in de toekomst.

Op 1 december 2011 sloot het Onderzoekscomité haar werkzaamheden af met een Symposium waar de resultaten van deze afrondende studie werden gepresenteerd.

Begin 2012 kwam het Onderzoekscomité nog één maal samen. Tijdens deze vergadering werd het symposium besproken en geëvalueerd.

Bij decreet van 11 maart 2013 houdende diverse bepalingen inzake landbouw, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening wordt het Onderzoekscomité met ingang van 1 januari 2013 ontbonden. Vanaf die datum treedt het Grindcomité op als rechtsopvolger van het Onderzoekscomité en neemt alle taken, rechten en plichten ervan over.

III. LOGISTIEKE ONDERSTEUNING GRINDCOMITE EN SUBCOMITES

1 | Grindcel

Voor de uitvoering van het Grinddecreet werden in 1993 vier comités opgericht (*Grindcomité en subcomités*). Elk comité behandelt zijn specifieke materie. Voor de materiële voorbereiding en de uitvoering van hun beslissingen doen deze comités, overeenkomstig artikel 13 van het Grinddecreet, een beroep op de POM Limburg.

Een reorganisatie van dienstverlening naar de comités resulteerde in 2002 tot de oprichting en implementatie van de grindcel. Hiervoor is een overeenkomst voor logistieke ondersteuning tussen het Grindcomité en de POM Limburg afgesloten. De medewerkers zijn gedetacheerd naar de respectieve comités die handelen met rechtspersoonlijkheid, elk voor zijn eigen specifieke decretale opdrachten. De cel adviseert de diverse comités en de overheid bij de uitvoering van de taken en het beleid. Tevens staat zij in voor de technische en administratieve dienstverlening aan het Grindcomité en de subcomités.

Sinds oktober 2011 is de grindcel gehuisvest in het provinciehuis van de provincie Limburg en vanaf 1 januari 2012 stelde de POM Limburg niet langer een secretaresse, die voordien halftijds (0,5 VTE) voor de grindcel werkte, ter beschikking. Medio 2012 werd deze taakstelling terug ingevuld door de provincie Limburg die hiervoor een administratief medewerkster voor maximum 0,5 VTE ter beschikking stelde aan de grindcel.

De overeenkomst inzake logistieke ondersteuning tussen het Grindcomité en de POM Limburg bleef in 2012 ongewijzigd behouden. De provincie kan haar huisvesting, de administratieve kosten en de kosten verbonden aan de dienstverlening van de secretaresse verrekenen naar de POM Limburg. Eind 2012 was dit nog niet gebeurd.

Het Sociaal comité doet beroep op het Sociaal Fonds voor de grind- en zandgroeven (*fonds voor bestaanszekerheid van de sector*), dat aanvragen i.v.m. het sociaal begeleidingsplan onderzoekt en ter beslissing voorlegt aan het Sociaal comité. Het staat ook in voor de uitbetaling van goedgekeurde dossiers, onder toezicht van het Grindfonds.

Twee overeenkomsten voor onbepaalde duur regelen de goede werking:

- de eerste i.v.m. de logistiek is afgesloten door het Grindcomité met het Sociaal Fonds
- de tweede (*regeling van de voorschotten*) tussen het Grindfonds en het Sociaal Fonds.

2 | Onteigeningen en concessies

Vergunningen voor de exploitatie van grind in nieuwe grindwinningsgebieden kunnen slechts worden verleend nadat de POM Limburg (*kortweg POM*), ofwel de eigendom, ofwel het ontginningsrecht heeft verworven van het betrokken gebied en met de exploitanten een concessieovereenkomst heeft afgesloten.

Artikel 17, § 3 van het Grinddecreet bepaalt dat de POM, op bindend advies van het Grindcomité, ofwel (*bij aankoop of onteigening*) de eigendom verwerft, ofwel (*via een overeenkomst met de eigenaar*) het ontginningsrecht verwerft van de door de Vlaamse regering aangeduide grindwinningsgebieden die zich in de provincie Limburg bevinden.

Deze taakstelling is momenteel nagenoeg beëindigd. De eigendomssituatie en concessieverlening in de diverse grindwinningsgebieden bleef in 2012 ongewijzigd ten opzichte van de situatie 2011.

IV. FINANCIËN

1 | Omslagsleutel

Overeenkomstig artikel 5 van het Grinddecreet bepaalt de Vlaamse regering elk jaar de omslagsleutel tot aanwending van de middelen voor het daaropvolgende begrotingsjaar voor de werkingsterreinen van de het Grindcomité en de subcomités. Middels deze vaststelling van de omslagsleutel worden de inkomsten van het betrokken begrotingsjaar versleuteld naar de respectieve comités (*Grindcomité en drie subcomités*).

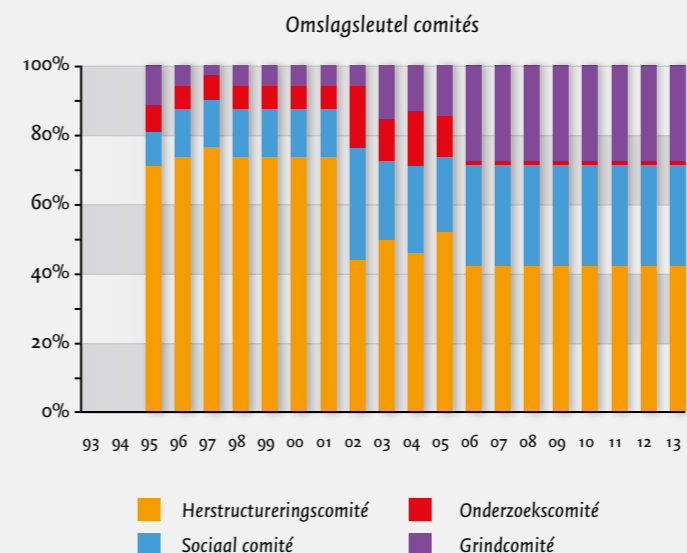
Ter verdeling van de toe te wijzen middelen voor de werking van de respectieve comités neemt de Vlaamse Regering, sinds het in voege treden van het wijzigingsdecreet van 6 juli 2001 en de inwerkingtreding van het waarborgsysteem, bij het vaststellen van de omslagsleutel de volgende marges in acht (*conform artikel 5, 2de lid van het Grinddecreet*):

• Herstructureringscomité:	40 tot 50 %
• Sociaal comité:	30 tot 40 %
• Onderzoekcomité:	10 tot 20 %
• Grindcomité:	1 tot 10 %

De som van de toewijzingspercentages bedraagt 100 %.

De Vlaamse Regering wint vooraf het advies in van het Grindcomité. Voor een bepaald begrotingsjaar kan de Vlaamse regering, op voorstel van het Grindcomité, beslissen om van de hierboven vermelde marges af te wijken.

Voortgaand op de voorliggende begrotingen adviseerde het Grindcomité (*in vergadering van 17 oktober 2012*) om voor het begrotingsjaar 2013 de omslagsleutel 2012 zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2011 ongewijzigd te behouden. Voor elk comité afzonderlijk is er een batig saldo, hetgeen uiteindelijk ook leidt tot een begrotingsoverschot voor het Grindfonds (*zie ook Hoofdstuk II, 1.2*).

De Vlaamse Regering heeft het advies van het Grindcomité gevolgd. Op 14 december 2012 (B.S. 27 december 2012) werd, bij besluit van de Vlaamse Regering, de omslagsleutel voor het begrotingsjaar 2013, in afwijking van de marges bedoeld in artikel 5 van het Grinddecreet, als volgt bepaald:

• Herstructureringscomité:	45,2 %
• Sociaal comité:	28,2 %
• Onderzoekcomité:	0,0 %
• Grindcomité:	26,6 %

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2013.

2 | Heffingscoëfficiënt

De vergunde grindwinning in de grindwinningsgebieden die krachtens het Grinddecreet worden aangeduid, met inbegrip van de hoeveelheden grind in het kader van zuinig ruimtegebruik en de uitvoering van het principe van optimale ontginning (*conform artikel 14, § 1, van het Grinddecreet*), is onderworpen aan een grindheffing.

De grindheffing wordt semestrieel berekend op basis van de hoeveelheid gewonnen ton grind (*inclusief breekzand*) vermenigvuldigd met een decretaal vastgesteld basisbedrag en vermenigvuldigd met een jaarlijks aanpasbare heffingscoëfficiënt.

Het basisbedrag voor de grindheffing bedraagt 0,42 euro per ton gewonnen valleigrind (*inclusief breekzand*) en 0,29 euro per ton gewonnen berggrind (*inclusief breekzand*) (*artikel 15, § 4*).

De heffingscoëfficiënt bedraagt minimaal 1 en wordt vanaf 1996 jaarlijks aangepast in functie van de afbouw van de grindwinning enerzijds en de evolutie van het indexcijfer der consumptieprijzen anderzijds. De voor een begrotingsjaar toepasselijke heffingscoëfficiënt wordt bij besluit van de Vlaamse Regering bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad vóór 1 januari van het betrokken begrotingsjaar (*artikel 15, § 5*).

De Vlaamse Regering wint vooraf het advies in van het Grindcomité. Het Grindcomité verleent advies aan de hand van de voorliggende meerjarenbegrotingen.

Bij de opstelling van de geactualiseerde begroting 2012-2022 werd rekening gehouden met:

- de ontginning van de productiequota en exces tonnen tegen eind 2013;
- de werking van het Grindcomité, het Herstructureringscomité en de grindcel tot eind 2017 en van het Sociaal Comité tot eind 2022.

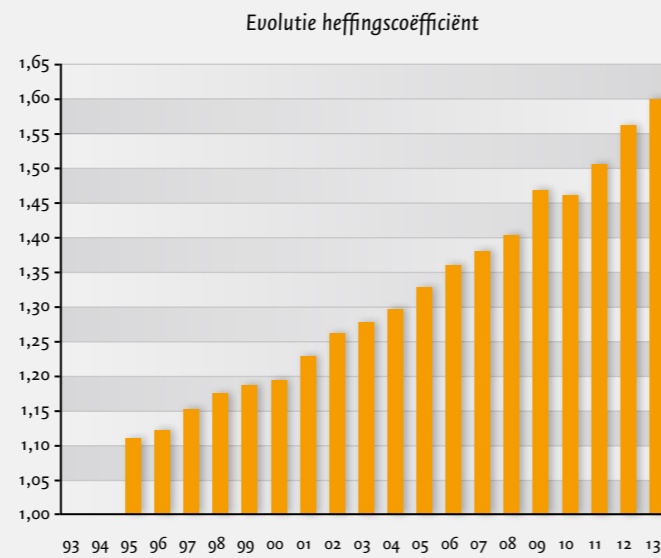
Op basis van de door de comités goedgekeurde meerjaren-uit-

IV. FINANCIËN

gavenbegroting 2012 en het hieruit resulterend geconsolideerd meerjarenplan 2012-2022 voor het Grindfonds, adviseerde het Grindcomité op 17 oktober 2012, net zoals voorgaande jaren, om een afwijking van artikel 15, § 5 van het Grinddecreet toe te staan en om – conform de geest van het decreet, aangezien er geen decretale bestemming is, voor een begrotingsoverschot dat oploopt tot ca. € 11,6 miljoen – een evenwicht tussen inkomsten en uitgaven na te streven en de heffingscoëfficiënt 2013 terug te brengen tot 1.

De Vlaamse Regering heeft uiteindelijk dit advies van het Grindcomité niet gevolgd en heeft, ook voor het werkjaar 2013, de heffingscoëfficiënt geïndexeerd. Op 14 december 2012 (B.S. 27 december 2012) werd, bij besluit van de Vlaamse Regering, de heffingscoëfficiënt inzake de grindwinning voor het jaar 2013 vastgesteld op 1,6021.

Het besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2013.

4 | Overzicht 1994-2012

	OC	SC	HC	GC	GF
Grindheffing	€ 1 000 4 906	12 437	47 511	5 289	70 143
Varia/toelagen	€ 1 000 2	2	7 898	4	7 906
Intresten	€ 1 000 359	1 899	5 436	1 386	9 080
Uitgaven	€ 1 000 3 491	7 454	45 037	4 281	60 262

In de tabellen kunnen de totalen als gevolg van afrondingen afwijken van de som van de rubrieken.

Varia/toelagen = inkomsten uit subsidies pomp | afhandeling Overeenkomst Grindcomité-IML | teruggaven POM.

3 | Overzicht rekeningen – Jaarrekening Grindfonds

Voor de boekhouding van het Grindfonds wordt, conform de Europese richtlijnen, het ESR-rekeningstelsel gevolgd, waarbij de rekeningen van het Grindfonds niet meer worden opgesplitst naar de comités (vier rekeningen), maar wel op basis van de ESR-classificatie (negen rekeningen).

Voor de rapportage van de financiële gegevens van het Grindcomité en de subcomités wordt beroep gedaan op informatie verstrekt door het Grindfonds. Door het Grindcomité wordt een parallelle boekhouding gevoerd waarbij de inkomsten en uitgaven, zoals overgemaakt middels de op basis van ESR-classificatie rubrieken, worden teruggewezen naar de diverse comités en waarbij rekening wordt gehouden met de werking van de comités overeenkomstig het Grinddecreet (aanwending van de middelen cfr. omslagsleutel).

De gegevens tot en met het jaar 2012 liggen voor. Rekening houdend met de gegevens zoals die bij opmaak van dit jaarverslag voorliggen, wordt hieronder de financiële toestand per 31 december 2012, per comité en in zijn totaliteit in € 1 000 weergegeven.

Verklaring bij bovenstaande tabel:

OC = Onderzoekcomité

SC = Sociaal comité

HC = Herstructureringscomité

GC = Grindcomité

GF = Grindfonds

SF = Sociaal Fonds

	OC	SC	HC	GC	GF
Beginsaldo 2012 *	2 044	6 972	15 978	2 294	27 288
Inkomsten uit heffingen	0	119	126	112	357
Intresten	0	76	122	72	270
Uitgaven	268	283	419	80	1 050
Eindsaldo 2012	1 776	6 884	15 807	2 398	27 595

* Afwijking t.o.v. eindresultaat in jaarverslag 2011 t.g.v. aangepaste bedrag verschilrekening (totaal verschil € 5 359 i.p.v. € 300 718)

In de tabellen kunnen de totalen als gevolg van afrondingen afwijken van de som van de rubrieken.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

OVERZICHTDOSSIERS 2012												
Volgnr.	Dossiernr.	Datum		Onderwerp	Aard	Stand van zaken		in behandeling				
		aanvraag	indiening			akkoord	uitvoering					
1	HC/GF/11-07	11/01/2012	12/01/2012	1	Toevoegen extra uitrustingselementen en wijziging studieopdracht voor grindwinningsgebieden te Kinrooi	advies bij beslissing HC: toewijzing en financiering	14/02/2012	lopend				
2	HC/GF/12-01	07/03/2012	20/03/2012	2	dossier externe communicatie: participatie en medefinanciering "opening RivierPark Maasvallei"	advies bij beslissing HC: participatie en financiering	04/05/2012	lopend				
3	HC/GF/12-02	07/03/2012	20/03/2012	3	participatie en medefinanciering project "Verlaging Hoeveveg" te AS	advies bij beslissing HC: participatie en financiering / principeakkoord	24/04/2012	lopend				
4	GC/PRES/121		31/05/2012		Presentiegelden 1ste kwartaal 2012	uitbetaling	-					
5	HC/GF/12-03	06/06/2012	07/06/2012	4	Uitschrijven, toewijzen en financieren studieopdracht uitkijktoren in Negenoord	advies bij beslissing HC: toewijzing en financiering	27/06/2012	lopend				
6	HC/GF/12-04	06/06/2012	07/06/2012	5	Uitschrijven, toewijzen en financieren aanbesteding uitrustingswerken in Kleizone	advies bij beslissing HC: toewijzing en financiering	17/07/2012	lopend				
7	HC/GF/12-05	04/07/2012	20/07/2012	6	Toewijzen en financieren aanbesteding uitrustingswerken in Negenoord	advies bij beslissing HC: toewijzing en financiering	04/10/2012	lopend				
8	GC/PRES/122		20/07/2012		Presentiegelden 2de kwartaal 2012	uitbetaling	-					
9	GC/PRES/123		12/10/2012		Presentiegelden 3de kwartaal 2012	uitbetaling	-					
10	HC/GF/12-06	17/10/2012	19/10/2012	7	Uitschrijven, toewijzen en financieren studieopdracht rest uitrustingswerken in Bichterweert-Meerheuvel	advies bij beslissing HC: toewijzing en financiering	17/12/2012	lopend				
11	GC/KAB/12-07	17/10/2012	19/10/2012	8	Heffingscoëfficiënt 2013	advies aan VR	14/12/2012 (aangepast)	14/12/2012				
12	GC/KAB/12-08	17/10/2012	19/10/2012	9	Omslagsleutel 2013	advies aan VR	14/12/2012	12/12/2012				
13	GC/PRES/124		17/12/2012		Presentiegelden 4de kwartaal 2012	uitbetaling	-					

Legenda

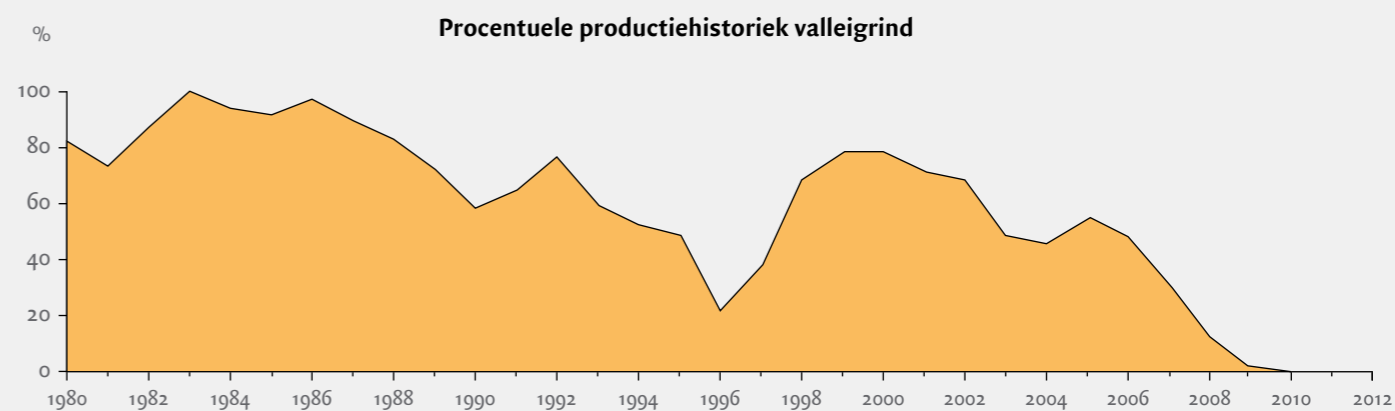
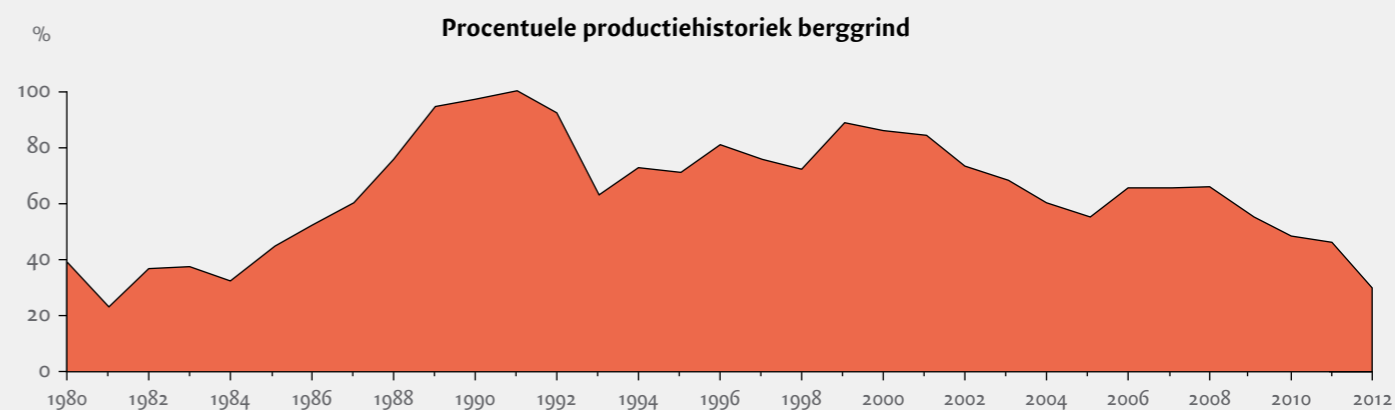
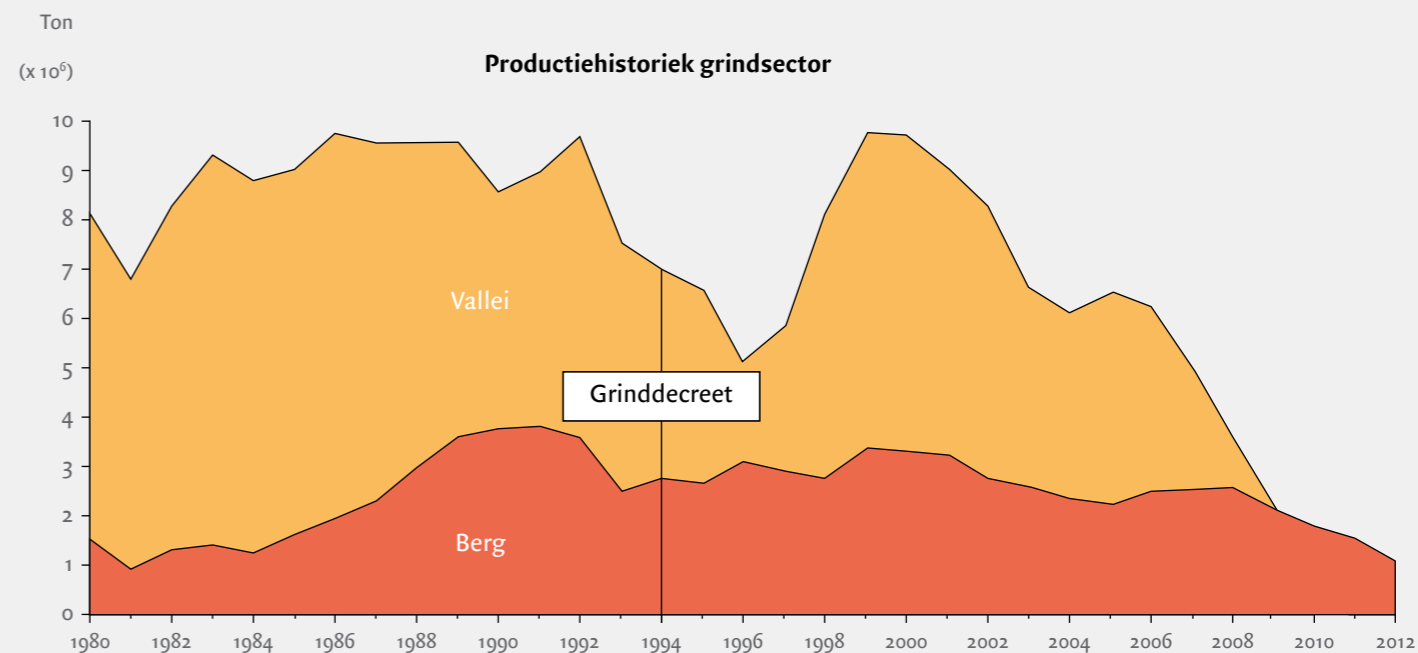
GC : Grindcomité
 HC : Herstructureringscomité
 SC : Sociaal comité
 OC : Onderzoekcomité

GF : Grindfonds
 SF : Sociaal Fonds
 KAB : kabinet
 POM : Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij

BIJLAGE 2

Omslagsleutels tot aanwending van de middelen van het Grindfonds (grinddecreet, art. 5)																							
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Bereik	
	%											%											
HC	-	-	72,222	75,0	79,3	75,2	75,2	75,2	75,2	75,2	46,9	48,9	54,1	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,2	45,2	40-50
SC	-	-	11,111	15,0	13,0	14,6	14,6	14,6	14,6	32,0	23,5	25,7	21,4	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,0	28,2	28,2	30-40
OC	-	-	6,111	5,0	5,5	7,3	7,3	7,3	7,3	17,7	11,7	14,1	10,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0	0,0	10-20
GC	-	-	10,555	5,0	2,2	2,9	2,9	2,9	2,9	3,4	13,2	11,3	13,8	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,4	26,6	26,6	1-10
Wijzigingsdecreet 6 juli 2001																							
Heffingscoëfficiënt (grinddecreet, art. 15, § 5)																							
	1,0000	1,0000	1,1141	1,1277	1,1554	1,1705	1,1806	1,1960	1,2316	1,2606	1,2769	1,2971	1,3285	1,3613	1,3778	1,4087	1,4752	1,4609	1,5049	1,5586	1,6021		
Grindheffing (grinddecreet, art. 15, § 4)																							
	BEE / ton																						
1993	valleigrind	50,00	55,7050	56,3850	57,7700	58,5250	59,0300	59,8000	61,5800	63,0300													
	berggrind	35,00	38,9035	39,4695	40,4390	40,9675	41,3210	41,8600	43,1060	44,1210													
2001	valleigrind	0,42									0,5295	0,5363	0,5448	0,5580	0,5717	0,5787	0,5917	0,6196	0,6136	0,6321	0,6546	0,6729	
	berggrind	0,29									0,3656	0,3703	0,3762	0,3853	0,3948	0,3996	0,4085	0,4278	0,4237	0,4364	0,4520	0,4646	
			€ / ton																				

Sector: jaarproductie 1980 – 2012 (ton)					
Productiejaar	Sector				Totaal ton
	Berg		Vallei		
	ton	%	ton	%	
1980	1.582.901	41	6.604.428	84	8.187.329
1981	921.343	24	5.860.160	74	6.781.503
1982	1.397.681	36	6.807.909	86	8.205.590
1983	1.430.803	37	7.887.661	100	9.318.464
1984	1.303.119	34	7.490.025	95	8.793.144
1985	1.702.327	44	7.290.578	92	8.992.905
1986	2.024.587	52	7.716.174	98	9.740.761
1987	2.343.242	60	7.188.543	91	9.531.785
1988	2.950.808	76	6.607.980	84	9.558.788
1989	3.667.087	95	5.891.873	75	9.558.960
1990	3.808.857	98	4.747.927	60	8.556.784
1991	3.880.277	100	5.117.716	65	8.997.993
1992	3.605.581	93	6.110.394	77	9.715.975
1993	2.514.972	65	4.905.979	62	7.420.951
1994	2.807.037	72	4.190.016	53	6.997.053
1995	2.746.471	71	3.781.955	48	6.528.426
1996	3.180.841	82	1.905.715	24	5.086.556
1997	2.931.641	76	2.939.064	37	5.870.705
1998	2.799.023	72	5.354.921	68	8.153.944
1999	3.445.381	89	6.316.232	80	9.761.613
2000	3.361.630	87	6.365.579	81	9.727.209
2001	3.282.051	85	5.704.602	72	8.986.653
2002	2.825.557	73	5.452.015	69	8.277.572
2003	2.622.564	68	3.943.319	50	6.565.883
2004	2.375.689	61	3.717.534	47	6.093.223
2005	2.147.011	55	4.394.589	56	6.541.600
2006	2.532.619	65	3.768.801	48	6.301.420
2007	2.521.018	65	2.339.123	30	4.860.141
2008	2.564.327	66	1.030.326	13	3.594.653
2009	2.218.920	57	162.301	2	2.381.221
2010	1.878.173	48	0	0	1.878.173
2011	1.770.631	46	0	0	1.770.631
2012	1.160.470	30	0	0	1.160.470

PROJECT-GRIND-WINNINGS-COMITÉ

I. ORGANISATIE PGC

1 | Oprichting vzw Projectgrindwinningscomité

Het Grinddecreet, gewijzigd bij decreet van 3 april 2009 definieert onder artikel 2, 3 nieuwe begrippen (punten 17° t.e.m. 19°):

- projectgrindwinning: de grindwinning die gepaard gaat met de realisatie van een maatschappelijk project van groot openbaar belang dat op zichzelf niet gericht is op het winnen van grind
- project: een geheel van activiteiten houdende de uitvoering van werken, de totstandbrenging en in voorkomend geval de exploitatie van installaties, werkzaamheden of andere ingrepen in het milieu, dat maatschappelijk van groot openbaar belang is, dat op zichzelf niet gericht is op het winnen van grind maar waarvan de projectgrindwinning een substantieel onderdeel is en te realiseren is in een gemeente die voorkomt op de lijst, vastgesteld conform artikel 7, § 3
- projectcomité: het Projectgrindwinningscomité zoals omschreven in artikel 20sexies.

De organisatie en werking van het Projectgrindwinningscomité (*kortweg* PGC) wordt geregeld in het Grinddecreet, onder hoofdstuk IIIbis, in de artikels 20bis tot en met 20septies.

Artikel 20sexies, § 1, 3de lid legt de samenstelling van het PGC als volgt vast:

Het projectcomité bestaat uit:

1. twee vertegenwoordigers, aangewezen door de bestendige deputatie van de provincie Limburg, het betreft de leden van de deputatie, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu/Natuur of hun afgevaardigden
2. de burgemeester van elke grindgemeente die voorkomt op de lijst, vastgesteld conform artikel 7, § 3, of hun afgevaardigde
3. twee leden, aangewezen door de VZW Belbag als representatieve organisatie voor de exploitanten van grindwinning
4. twee leden, aangewezen door de representatieve landbouworganisaties vertegenwoordigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
5. twee leden, aangewezen door representatieve verenigingen die uitsluitend de bescherming van het leefmilieu en de natuur als doel hebben en vertegenwoordigd zijn in de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Artikel 20sexies, § 1, 4de lid bepaalt dat een ambtenaar van de afdeling bevoegd voor natuurlijke rijkdommen, de vergaderingen van het PGC bijwoont als waarnemer.

Volgende gemeenten worden conform artikel 7, § 3 aangeduid als grindgemeente:

• Kinrooi	• Maasmechelen
• Maaseik	• As
• Dilsen-Stokkem	• Lanaken

Waar oorspronkelijk – in het decreet van 3 april 2009 omtrent de oprichting van het PGC binnen het Grinddecreet – onder

artikel 20sexies, § 1, 1ste lid was opgenomen dat de Vlaamse Regering kon overgaan tot oprichting van het PGC, werd dit in 2012 (bij decreet van 20 april 2012 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en natuur) gewijzigd zodat het thans de hierboven vermelde leden van het PGC zelf zijn, die kunnen overgaan tot oprichting van het PGC. Dienovereenkomstig werd in het werkjaar 2012 door de stichtende leden (*zijnde de instanties en leden zoals vermeld onder de punten 1° t.e.m. 5° hierboven*) overgegaan tot oprichting van de vzw Projectgrindwinningscomité. Nadat alle betrokken instanties de statuten van de nieuwe vzw hadden goedgekeurd en een lid benoemd hadden dat gemachtigd was om namens de betreffende instantie de oprichtingsakte te ondertekenen, werd op 29 juni 2012 overgegaan tot oprichting van de vzw.

Vervolgens hebben de stichtende leden van het PGC, in de eerstvolgende Algemene Vergadering van de vzw op 7 september 2012, de Raad van Bestuur aangeduid van de nieuwe vzw:

- voorzitter: Frank Smeets
- ondervoorzitter: Lydia Peeters
- penningmeester: Liesbeth Franssen
- secretaris: Frank Liebens

Deze personen namen deze functies ook waar na de installatie van de feitelijke vereniging in 2010. Deze Raad van Bestuur betreft een bestuurlijk orgaan dat zich enkel bezighoudt met het dagelijks beheer. De Raad van Bestuur neemt geen beslissingen omtrent projecten/projectvoorstellen. Beslissingen omtrent projecten/projectvoorstellen worden genomen in de Algemene Vergadering, door alle leden samen.

De oprichting van de nieuwe vzw en de benoeming van de Raad van Bestuur van de vzw verscheen in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2012 (*onder nummer 0179589*).

2 | Werking tot eind 2011

De eerste officiële vergadering van het PGC dateert van 7 juli 2010. Conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2010 werd immers door de Vlaamse Regering het PGC opgericht. In 2010-2012 werd vooral het organisatorisch luik (*oprichting, statuten, huishoudelijk reglement, benoemingen Raad van Bestuur ...*) gestalte gegeven. Eind 2010 werd het projectvoorstel Elerweerd gelanceerd. Tot eind 2011 kwam het PGC een 11-tal keren samen.

Zoals hierboven uiteengezet werd inmiddels het 1ste lid van artikel 20sexies, § 1 van de Grinddecreet gewijzigd en is het niet langer de Vlaamse Regering, maar zijn het de leden zelf, die kunnen overgaan tot oprichting van het PGC (*decreet van 20 april 2012 en BVR van 25 januari 2013 waarbij het BVR van 7 mei 2010 werd opgeheven*).

3 | Samenstelling van het PGC in het werkjaar 2012

Het PGC telt veertien stemgerechtigde en een waarnemend lid.

(Stemgerechtigde) leden

- namens de provincie Limburg de voorzitter van het PGC gedeputeerde voor Leefmilieu/Natuur *dhr. Frank Smeets*
- namens de provincie Limburg gedeputeerde voor Ruimtelijke Ordening of zijn afgevaardigde *dhr. Walter Cremers*
dhr. Sylvain Sleypen
- namens de grindgemeenten burgemeester van As *dhr. Miel Craeghs*
burgemeester van Dilsen-Stokkem *mevr. Lydia Peeters*
burgemeester van Kinrooi *dhr. Hubert Brouns*
burgemeester van Lanaken *dhr. Marino Keulen*
burgemeester van Maaseik *dhr. Jan Creemers*
burgemeester van Maasmechelen *dhr. Georges Lenssen*
- namens de vzw Belbag (exploitanten grindwinning) *dhr. Luc Severijns*
dhr. Frank Liebens
- namens de SERV (landbouw) *dhr. Peter Bruggen (tot april 2012)*
dhr. Koen Vanheukelom (vanaf mei 2012)
mevr. Liesbeth Franssen
- namens de MiNa-raad (leefmilieu en natuur) of zijn afgevaardigde *dhr. August Feyen*
dhr. René Thewissen
of zijn afgevaardigde *dhr. Lambert Schoenmaekers*
dhr. Jos Ramaekers

Waarnemend lid

- namens de afd. bevoegd voor natuurlijke rijkdommen *dhr. Eddy Leenders*

Conform de statuten van de vzw kan het PGC verder raadgevende personen uitnodigen op de Algemene Vergadering, al naargelang de noodwendigheid van het moment.

4 | Wijziging samenstelling PGC

Door de verkiezingen op 14 oktober 2012 kwamen er in principe een aantal wijzigingen in de mandaten van de vzw. Zowel voor de provincie Limburg als voor de grindgemeenten hangt

het lidmaatschap af van de invulling van een politiek mandaat. Aangezien het mandaat van de nieuwe vertegenwoordigers (voor wat betreft de vertegenwoordigers van de deputatie van de provincie Limburg en van de grindgemeenten) echter pas ingang vond eind 2012/begin 2013, bleef de samenstelling van de vzw tot eind 2012 ongewijzigd.

Alleen voor de vertegenwoordiging van de landbouworganisaties werd per mei 2012 dhr. Peter Bruggen vervangen door dhr. Koen Van Heukelom, waarbij dhr. Peter Bruggen nog wel als afgevaardigde van dhr. Koen van Heukelom kan optreden.

5 | Vergaderdata PGC

Het PGC kwam in 2012 zeven keer samen. Aangezien de mandaten onbezoldigd zijn, werden geen presentiegelden uitbetaald.

Data van de vergaderingen van het PGC in het werkjaar 2012:

- 23 januari 2012
- 1 maart 2012
- 29 mei 2012
- 29 juni 2012
- 7 september 2012
- 5 oktober 2012
- 14 december 2012

II. WERKING PGC

Het PGC heeft krachtens artikel 20sexies § 1, eerste lid van het Grinddecreet van 14 juli 1993 volgende taakstelling:

- het formuleren van voorstellen voor maatschappelijke projecten van groot openbaar belang waarvan projectgrindwinning een substantieel onderdeel is voor de realisatie van het project
- de voortgangsbewaking van de projectgrindwinning
- de voortgangsbewaking van de uitvoering van de goedgekeurde projecten
- het toezicht op de afwerking en de uitrusting van de projectgrindwinning tijdens en na de beëindiging van de grindwinning
- het sluiten van de in artikel 20quinquies vermelde overeenkomst.

1 | Projectvoorstel – algemeen

1.1 | Voorwaarden

Artikel 20quater van het Grinddecreet legt een aantal voorwaarden op waaraan een project dient te voldoen om in aanmerking te komen als projectgrindwinning.

In grote lijnen kunnen deze voorwaarden als volgt samengevat worden:

1. in een rivierbed is projectgrindwinning enkel mogelijk bij projecten die bijdragen tot het integraal waterbeleid of tot het herstel of de ontwikkeling van het natuurlijk milieu
2. projecten binnen de perimeter van een SBZ-zone moeten het herstel en de ontwikkeling tot doel hebben van relevante habitats of van leefgebieden van relevante soorten
3. in gebieden met agrarische planologische bestemmingen dienen de projecten rekening te houden met de landbouwbestemming
4. bij ontgrinding in agrarische planologische bestemmingen, buiten het rivierbed, dient in de eerste plaats de agrarische herbestemming nagestreefd te worden
5. onverminderd de realisatie van de landbouwbestemming, bedoeld in 3°, moet elk project een meetbare meerwaarde realiseren op het vlak van natuur en landschap
6. bij winning van berggrind mag enkel boven de natuurlijke grondwaterspiegel ontgonnen worden.

1.2 | Procesverloop

Het procesverloop m.b.t. de totstandkoming van een projectvoorstel wordt geregeld via het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de procedure en de uitvoeringsmodaliteiten voor het voorbereiden, het uitvoeren en het opvolgen van de projecten in het PGC (BVR van 4 februari 2011). In grote lijnen wordt volgend proces doorlopen:

- Indienen voorstel bij PGC:

beslissingstermijn 120 dagen

Dit gebeurt door een initiatiefnemer. Dit kan een lid van het PGC zijn maar dit hoeft niet en waarschijnlijk zal dit meestal ook niet het geval zijn. Het PGC beslist, binnen een termijn van 120 dagen, over het in overweging nemen van een ingediend voorstel.

- Opmaak procesnota:

uitvoeringstermijn 90 dagen

Nadat een voorstel voorligt en in overweging is genomen door het PGC, dient het PGC, binnen een termijn van 90 dagen, een procesnota uit te werken. Hierin wordt vastgesteld welk traject het voorstel bij het PGC zal doorlopen om tot een eindvoorstel te komen waarover het PGC kan beslissen. Enkel als dit niet tijdig gebeurt, kan de indiener deze taak overnemen (= uitzonderingsgeval).

- Begeleiding uitvoering procesnota:

Nadat de procesnota is goedgekeurd door het PGC moet het PGC de indiener begeleiden bij de verdere uitwerking van het voorstel a.h.v. de opgestelde procesnota en de uitvoering van de procesnota bewaken en begeleiden. Het PGC heeft altijd nog de mogelijkheid om de procesnota bij te sturen.

- Goedkeuring projectvoorstel door PGC:

beslissingstermijn 60 dagen

Nadat het in de procesnota geschetste proces is doorlopen en dit door het PGC is vastgesteld, neemt het PGC een beslissing over het projectvoorstel en maakt vervolgens het door het PGC goedgekeurd voorstel over aan de Vlaamse Regering

- Goedkeuring projectvoorstel door Vlaamse Regering

beslissing ordetermijn 120 dagen

1.3 | Uitvoering en opvolging

Overeenkomst

Artikel 20quinquies van het Grinddecreet stelt dat de exploitant van een vergunde projectgrindwinning en de houder van de vergunning hoofdelijk moeten instaan voor en de kosten moeten dragen van het afwerken en het uitrusten van de percelen in de projectgrindwinning met het oog op de realisatie van het maatschappelijk project van groot openbaar belang. Derhalve moet er, nadat de Vlaamse Regering het projectvoorstel definitief heeft goedgekeurd, een overeenkomst worden gesloten tussen partijen, waarbij de exploitant, de vergunninghouder of een vereniging waarvan hij lid is, tot zekerheid van de afwerking en de uitrusting een financiële waarborg stelt, welke door het PGC – ingeval de exploitant of de vereniging de verbintenissen tot afwerking en uitrusting niet of slechts gedeeltelijk nakomt – op eerste verzoek kan worden aangesproken.

Met het oog op het uitwerken van een dergelijke overeenkomst stelt het PGC voor elk project een gedetailleerde begroting op voor alle verwachte uitgaven voor afwerking en uitrusting en alle eventueel andere kosten die wegen op de uitvoering van

het project. Tevens legt PGC, in overleg met de initiatiefnemers, de procedures vast waarop de conformiteit van de afwerking en uitrusting door het PGC zullen worden opgevolgd.

Opvolging overeenkomst

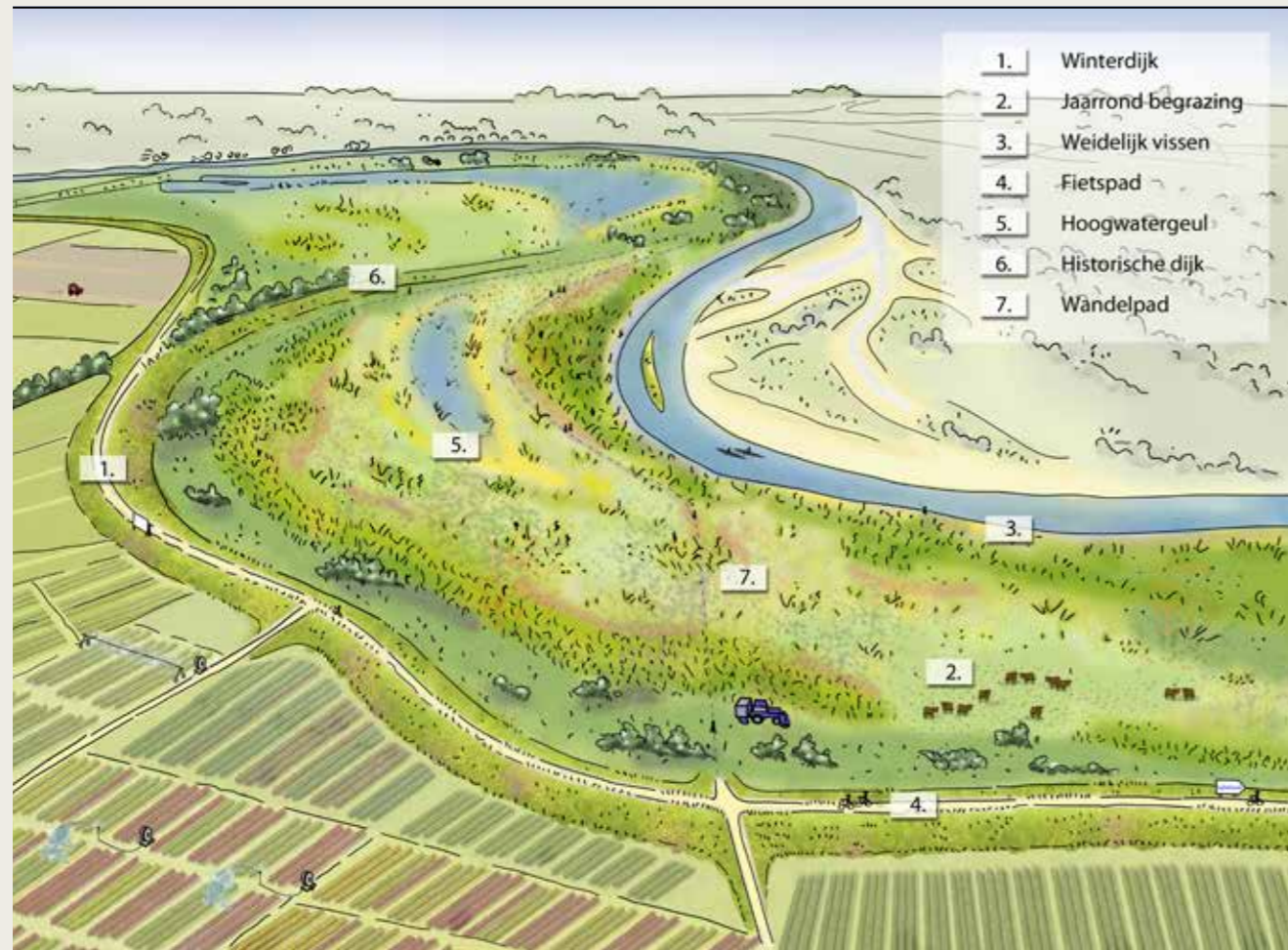
Het PGC is verplicht de uitvoering van het project op te volgen.

Dit betreft:

- de voortgangsbewaking van de projectgrindwinning
- de voortgangsbewaking van de uitvoering van de goedgekeurde projecten
- het toezicht op de afwerking en de uitrusting van de projectgebieden tijdens en na de beëindiging van de projectgrindwinning.

Gekoppeld aan de controle van de voortgang van de projectgrindwinning, de afwerking en de uitrusting, moet het PGC halfjaarlijks de aanpassing van het waarborgbedrag berekenen (e.e.a. in analogie met de gang van zaken zoals geregeld in de Overeenkomst tot Afwerking van de Grindwinningsgebieden tussen het Grindfonds, het Grindcomité en het Herstructureringscomité enerzijds en het Sectorfonds anderzijds).

Impressie van het eindbeeld na realisatie en herinrichting van het projectgebied Elerweerd

2 | Projectvoorstel Elerweerd

Eind 2010 (vergadering van PGC van 13-12-2010) lanceerde Steengoed Projecten cvba als eerste een voorstel tot projectmatige grindwinning. Doorheen de volgende jaren evolueerde dit project geleidelijk aan naar het projectvoorstel zoals het door het PGC eind 2012 ingediend werd bij de Vlaamse Regering.

Hieronder wordt een beschrijving gegeven van het projectvoorstel Elerweerd, zoals door het PGC overgemaakt aan de Vlaamse Regering.

2.1 | Administratieve gegevens

Initiatiefnemers

Steengoed Projecten cvba uit Kinrooi en
Strategisch project Maasvallei Grensverleggend
Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw uit Genk

II. WERKING PGC

De samenwerking gebeurt in de vorm van een feitelijke vereniging. Hoewel beide partijen initiatiefnemers zijn, zal Steengoed Projecten de volledige verantwoordelijkheid nemen op technisch en financieel vlak.

Studies

De initiatiefnemers hebben het studiebureau HaskoningDHV Belgium (Haskoning) aangetrokken om de nodige studies m.b.t. het voorstel uit te werken, gaande van initieel projectvoorstel tot definitief voorstel, met parallel hieraan de uitwerking van de procesnota enerzijds en het plan-MER anderzijds. Naast voormelde studies, die eind 2012 voorlagen, zal dit bureau, na goedkeuring van het projectvoorstel Elerweerd door de Vlaamse Regering, ook de nodige verdere studies (project-MER, vergunningsaanvraagdossiers ...) in opdracht van de initiatiefnemers uitwerken.

Communicatieopdracht

De initiatiefnemers hebben t.b.v. de communicatieopdracht het bureau Impuls aangetrokken.

2.2 | Formele stappen binnen PGC

- **13-12-2010:** informele voorstelling van het projectvoorstel Elerweerd-Heppeneert
- **01-03-2011:** formele voorstelling van het projectvoorstel Elerweerd
- **05-04-2011:** het PGC besluit unaniem tot het in overweging nemen van het projectvoorstel van 31 maart 2011. Conform de bepalingen van het Grinddecreet dient het PGC binnen een termijn van 90 dagen een procesnota op te stellen. De initiatiefnemers hebben in dit geval, gezien de logistieke ondersteuning van het PGC nog niet geregeld was, Royal Haskoning de opdracht gegeven om deze procesnota uit te werken. Het studiebureau heeft de procesnota opgevat als een dynamisch werkstuk dat in verloop van tijd evolueert, naarmate de procesgang van het project vordert. Waar de juridische reikwijdte van de procesnota beperkt is tot aan de goedkeuring door de Vlaamse Regering, loopt – vanuit het maatschappelijk project bekeken – het proces door tot aan de realisatie van het eindbeeld en het instellen van het gebruik en het beheer. T.g.v. deze dynamische invalshoek heeft het dan ook tot oktober 2012 geduurd – totdat het plan-MER definitief was goedgekeurd door de Vlaamse Regering en het projectvoorstel definitief was uitgewerkt – alvorens een definitief rapport van de procesnota voorlag.
- **05-10-2012:** de aanwezige leden (meer dan 2/3) van het PGC keuren het voorliggend definitief projectvoorstel Elerweerd, met bijhorend definitief rapport van de procesnota, unaniem goed mits aanpassing/aanvulling van de bijlage 1 bij het projectvoorstel omtrent de grondbeginselen /randvoorwaarden

waaraan het project dient te voldoen.

- **09-11-2012:** Het PGC maakt het definitieve projectvoorstel per aangetekend schrijven over aan de bevoegde minister met het verzoek om dit voorstel ter goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Per eind 2012 lag deze goedkeuring van de Vlaamse regering nog niet voor.

2.3 | Formele stappen: ruimtelijk en milieuvergunnings-technisch beleid

• Plan-MER

Naast de formele stappen i.v.m. goedkeuring van het voorstel door het PGC, moeten ook de nodige stappen ondernomen worden om het project planologisch uitvoerbaar te maken. Ter realisatie van het project dient de Vlaamse Regering eerst een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) te laten opstellen. Uitvoering van het projectvoorstel betekent immers een belangrijke wijziging van de huidige bestemmingen in het gebied.

In het kader van het op te stellen GRUP werd door Haskoning, in opdracht van de initiatiefnemers van het projectvoorstel, een plan-MER uitgewerkt. De evolutie van dit plan-MER werd teruggekoppeld in de vergaderingen van het PGC. Ook werden diverse leden van het PGC betrokken in de werkgroepen die de uitwerking van het projectvoorstel begeleiden. Op 19 september 2012 werd het plan-MER “Maatschappelijk Project Elerweerd te Dilsen-Stokkem en Maaseik” definitief goedgekeurd.

• Project-MER

Ter uitvoering van de ontgrinding zal ook nog een project-MER uitgewerkt moeten worden. Deze studie lag eind 2012 nog niet voor. Gezien de hoge detailleringgraad van het plan-MER, wordt verwacht dat dit document op relatief korte termijn kan worden uitgewerkt.

• GRUP

Eind 2012 was een procedure tot opstellen van het nodige GRUP nog niet door de Vlaamse Regering opgestart.

• Vergunningen

Nadat het GRUP is vastgesteld en het project-MER voorligt, zullen de initiatiefnemers nog de nodige stedenbouwkundige- en milieuvergunningen moeten aanvragen. Vooralsnog wordt door de initiatiefnemers gepland dat deze vergunningen medio 2014 kunnen voorliggen.

2.4 | Werkgroepen

Ter begeleiding en het verder concretiseren en uitwerken van

het project werd, naast het officiële kader i.f.v. uitwerking van een plan-MER, een aanvullend participatietraject opgezet om op deze wijze de maatschappelijke meerwaarde van het project verder vorm te geven en te toetsen. Binnen dit participatietraject zijn diverse thema's expliciet vertegenwoordigd. Er werden omtrent vijf specifieke thema's werkgroepen opgericht:

- Natuur
- Water
- Landbouw
- Ruimte en Erfgoed
- Recreatie en toerisme

Haskoning, in opdracht van de initiatiefnemers, coördineert de diverse overlegmomenten van de werkgroepen en informeert het PGC omtrent het procesverloop i.g.v. de beslissingen en voorstellen van deze werkgroepen. De inbreng van deze werkgroepen werd mee verwerkt in de procesnota, het definitieve projectvoorstel en in het plan-MER.

Deze werkgroepen zullen ook na de goedkeuring van het voorstel door de Vlaamse Regering betrokken blijven bij de verfijning van de projectomschrijving in het project-MER, het GRUP en het vergunningentraject.

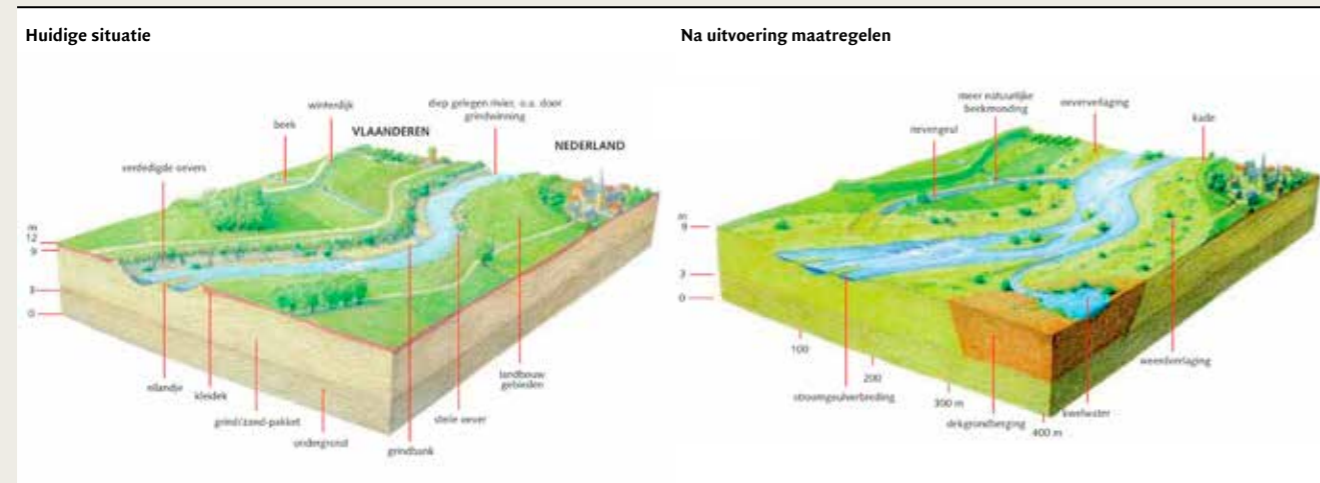
2.5 | Beschrijving project

2.5.1 | Ligging

Het projectgebied is gelegen in de steden Dilsen-Stokkem en Maaseik. Het projectgebied bevindt zich ten noordoosten van de woonkern Dilsen en ten oosten van de woonkern Elen. Het wordt in het oosten begrensd door de Maas en ligt volledig in het winterbed van de Maas.

De uiterwaard Elerweerd betreft een landbouwgebied van 160 ha.

Schematische weergave van een rivierverruiming

2.5.2 | Doelstelling

De prioritaire doelstellingen van het maatschappelijk project Elerweerd zijn natuurontwikkeling en rivierveiligheid. Naast deze prioritaire doelstellingen realiseert het project ook meerwaarde voor landschap, toerisme en recreatief medegebruik. Het project neemt tevens flankerende maatregelen voor de landbouwers met gronden in het projectgebied en voor de lokale landbouwsector middels het opzetten van een irrigatieproject.

Realisatie van deze doelen vergt een omvangrijk grondverzet dat in praktijk alleen gerealiseerd kan worden mits grindwinning. Commerciële winning van grind in het projectgebied vormt daarmee de hefboom voor de realisatie van de maatschappelijke doelen.

2.5.3 | Uitgangssituatie

De uiterwaard Elerweerd van 160 ha is momenteel grotendeels in gebruik als landbouwgebied. Het betreft een lappendeken van grote maïsakkers en intensieve graslanden. Herhaaldelijk loopt bij hoogwater de gehele vallei tussen de winterdijken (*winterbed*) onder water. Behalve twee hoeves is er geen bebouwing in het gebied.

2.5.4 | Streefbeeld

Het maatschappelijk project zorgt voor de transformatie van de uiterwaard Elerweerd tot een integraal onderdeel van een aaneengesloten, grensoverschrijdend riviernatuurlandschap van meer dan 700 ha aan weerszijden van de Maas. Aan Vlaamse zijde sluit het project aan op de (bijna) afgewerkte natuurgebieden Bichterweert en Kogge Greend en aan Nederlandse zijde op de locaties Koeweide, Visserweert en Grevnbicht van het project Grensmaas.

Rivierkundige aspecten

Door de voorziene ingrepen ontstaat een nieuwe topografie

in dit buitendijks gebied. Het grootste deel van de uiterwaard Elerweerd komt meer dan 3 m lager te liggen dan vandaag het geval is, met zacht aflopende oevers naar de Maas. Daardoor krijgt het gebied opnieuw een sterkere relatie met de dynamische, maar algemeen verlaagde rivierbedding van de Maas. De Maas zal terug vaker het gebied binnenstromen en de waterstroom van de rivier krijgt ook beduidend meer ruimte zodat de hoogste waterstanden worden afgevlakt. Hierdoor verkleint de kans op schadelijke overstromingen van het winterbed. Kortom, het ontwerp zorgt voor een gepaste en veilige stroomgeleiding van de Maas bij hoogwaterstanden door rivierverruiming, waterberging én waterstandverlaging bij hoogwater zonder grondwaterverlagende effecten bij laagwater.

Natuurcomponent

De verlaagde Elerweerd krijgt een gevarieerd reliëf met hogere ruggen, lange zachte hellingen en twee ondiepe geulen. Dit gevarieerd reliëf biedt een geschikte uitgangssituatie voor verschillende natuurtypen. Voor een ecologisch optimalisatie wordt de toplaag van het nieuwe reliëf doordacht samengesteld uit beschikbare gronden: zand, lemige dekgronden en (in beperkte mate) grindig materiaal. Op deze wijze wordt een dy-

namisch landschap gecreëerd met een hoge diversiteit waarbij verschillende natuurdoeltypen zullen voorkomen: graslanden, tijdelijk waterhoudende geulen met moerassige oevers, ruigtes, struwelen en oobos.

Voorliggend ontwerp werd afgestemd op de verruimde rivierbedding aan de Nederlandse kant.

Ook kadert dit project volledig binnen het Strategisch Open Ruimte project 'Maasvallei, ... grensverleggend'. Dit strategisch project, dat ongeveer 2100 ha beslaat, concentreert zich voornamelijk op het rivierbed van de Maas aan Belgische zijde. Het projectvoorstel Elerweerd levert een belangrijke bijdrage aan de uitbouw van het RivierPark Maasvallei binnen dit strategisch project. Het is dan ook vanzelfsprekend dat de opdrachtgever van dit Strategisch project, het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, mede-initiatiefnemer is voor het maatschappelijk project Elerweerd.

2.5.5 | Ingrepen

Om tot het gewenste eindbeeld te komen is een omvangrijk grondverzet nodig. De initiatiefnemer Steengoed Projecten cvba zal dit realiseren en bekostigen door het aanwezige grind-

Inrichtingsschets van het projectgebied Elerweerd met aanduiding van de uiteenlopende ecologische situaties en de ecotopen die zullen ontstaan

pakket tot circa 18 m diepte onder het huidige maaiveld van Elerweerd te ontginnen en al tijdens de ontginning gepast aan te vullen in een gesloten grondbalans.

In grote lijnen worden volgende ingrepen uitgevoerd:

- **oeververbreding** van de Maas

De zomeroever krijgt een insteekniveau van circa 25 m TAW (een meter lager dan het zomerwaterpeil), en wordt vanaf dat niveau over 70 m afgeschuind tot aan het huidige maaiveld in de uiterwaard.

De Maas krijgt zo een brede ondiepe zone voor ecologische ontwikkeling en het water wordt meteen ook zichtbaarder vanuit het landschap.

- **tijdelijke werkdijk**, aangelegd met de (dek)gronden die vrijkomen bij deze oeververbreding.

Deze werkdijk beschermt het projectgebied tijdens de werken tegen een doorstroming van de Maas bij hoogwaters.

- **weerdverlaging** van de uiterwaard Elerweerd

Er wordt gestart met het weghalen van de dekgronden in het zuiden van het projectgebied nabij de Kogbeek. Achter de tijdelijke werkdijk wordt dan een grindwinningsput gemaakt. Zo snel mogelijk na ontgrinding wordt de put **heraangevuld**. De winningsput wordt deels gevuld met het restmateriaal van de eerste wassing van de gewonnen tout-venant. De rest van

de aanvulling van de put tot aan het nieuwe maaiveld gebeurt met de dekgronden van de oeververbreding, de opzij gezette toplaag van het terrein en met vulzanden uit de te verdiepen plas Meerheuvel. Zodra dat in een latere fase kan, wordt ook de tijdelijke dijk verwijderd en verwerkt als aanvulgrond.

- **dekgrondberging**

In de grindwinningsput wordt zo vroeg mogelijk tegen de wand van de plas, aan de zijde van winterdijk, dekgrond geborgen om veranderingen van het grondwaterpeil ten westen van de winterdijk te voorkomen. Hierna wordt de rest van de grindplas opgevuld met dekgronden en vulzand uit de Meerheuvelplas.

- **zandwinning Meerheuvel – verwerkingsinstallatie**

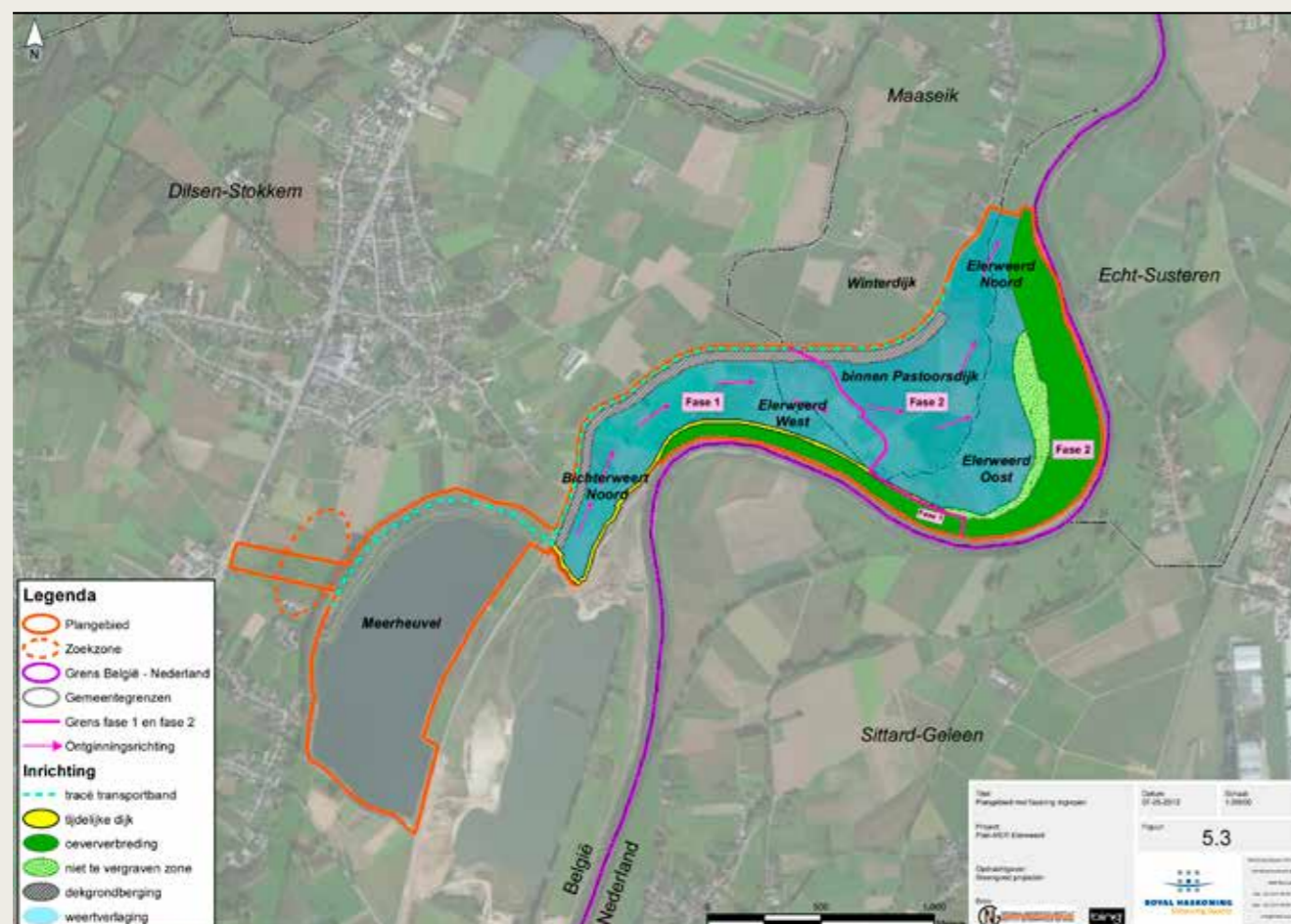
Voor de realisatie van het project zijn nabij het buitendijkse projectgebied volgende activiteiten nodig: vulzandwinning in de Meerheuvelplas, een verwerkingsinstallatie met depot, een afvoerweg naar het wegennet en een transportband tussen de grindwinning en de verwerkingsinstallatie.

2.5.6 | Timing en grondbalansen

De ingrepen van de aanlegfase zullen gebeuren in twee fasen.

- Fase 1: Deelzones Bichterweert-Noord en Elerweerd-West

Situering van de technische ingrepen in de aanlegfase en de toponiemen

II. WERKING PGC

Beeld van de plas Bichterweert, links de Maas, rechts de plas Meerheuvel en linksonder de zone Kogbeek met daarnaast de deelzone Bichterweert-Noord

- Fase 2: Deelzones Elerweerd-Oost, Elerweerd-Noord en Pastoorsdijk

Planning

- medio 2014: opstart werken in de eerste fase (Bichterweert-Noord en Elerweerd-West)
- dec. 2019: beëindigen van de herinrichtingswerken in de eerste fase
- maart 2019: opstart werken in de tweede fase (Elerweerd-Oost, Elerweerd-Noord en Pastoorsdijk)
- medio 2020: beëindigen van de herinrichtingswerken in de tweede fase

Elerweerd-Oost en Noord en de zone Binnen Pastoorsdijk in 2010

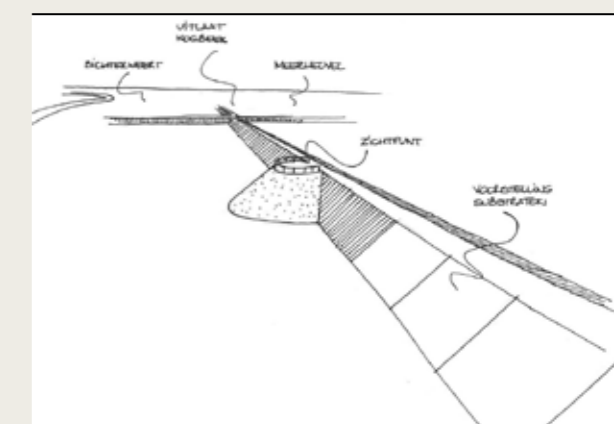
In uitvoeringsfase zal er naar gestreefd worden om de herinrichtingswerken zo kort mogelijk te laten aansluiten op de ontgrindingsfase. Waar mogelijk zullen de grondwerken uitgevoerd worden via de werk-met-werk-methode, waarbij de afgegraven gronden en het wasresidu van de ontgrinding rechtstreeks verwerkt worden in de herinrichting.

De werken zullen uitgevoerd worden met gesloten grondbalans.

Door de gefaseerde herinrichting kan de veelal spontane natuurontwikkeling op korte termijn opstarten zodat het gewenste natuurstreefbeeld zo snel mogelijk na ontgrinding alle kansen krijgt om zich te ontwikkelen.

2.5.7 | Toeristisch aspect

In het kader van toeristische beleving zullen de initiatiefnemers, ook tijdens de aanlegfase, de nodige maatregelen voorzien zodat de toeristische aantrekkingskracht van het Maasland niet verstoord wordt door de uitvoering van de grindwinning. Waar mogelijk worden maatregelen getroffen om de beleving te versterken. Gedacht wordt aan het openstellen van tijdelijke wandelpaden, het voorzien van educatieve borden over de grindactiviteiten en de diverse aspecten van natuur- en landschapontwikkeling in het Maasland en de realisatie van een rustplaats met uitzichtpunt. Voorts zal getracht worden om de doorgang op belangrijke fietsroutes maximaal open te houden tijdens de werken.

Impressie van een zicht- en informatiepunt op de winterdijk in Bichterweert-Noord

2.6 | Flankerende maatregelen landbouw

De natuurontwikkeling in het projectgebied brengt een direct verlies van landbouwareaal met zich mee. Nagenoeg de ganse uiterwaard Elerweerd is momenteel in agrarisch gebruik. Door uitvoering van het project zal deze bestemming wijzigen naar een bestemming i.f.v. natuur. Het verminderde areaal zal lokaal leiden tot een lagere landbouwactiviteit. Hieromtrent werd een landbouweffectenrapport (LER) opgemaakt dat de impact en de reacties van de betrokken landbouwers op dit project beschrijft. Het LER geeft ook een opsomming van mogelijke maatregelen waarmee een flankerend beleid kan uitgebouwd worden. Rekening houdend met deze studie werden, in overleg tussen Steengoed Projecten cvba en de landbouwsector, een aantal principiële afspraken vastgelegd:

- De gronden van de landbouwers binnen het projectgebied worden door Steengoed Projecten cvba verworven in der minne, zonder inzet van het instrument onteigening.
- De gronden die thans in landbouwgebruik zijn, mogen tussen aankoop/uitruil en effectieve vergraving voor het project kosteloos gebruikt worden door de zittende gebruiker.
- De initiatiefnemer Steengoed Projecten cvba legt volledig op

haar kosten een irrigatiesysteem aan op 160 ha binnendijks landbouwgebied in de nabije omgeving van het projectgebied. De aard van de waterleidingen moet toelaten het irrigatieproject later uit te breiden. De prijs voor het water moet conform zijn met de tarifiering van CIRO. Hieromtrent zal een stuurgroep worden opgericht met vertegenwoordigers van Steengoed en de landbouw.

2.7 | Communicatie

Artikel 5 § 2, 5° van het BVR van 4 februari 2011 bepaalt dat de procesnota ook het aspect communicatie moet behandelen. Deze communicatie heeft als uitdrukkelijk doel een zo groot mogelijk maatschappelijk draagvlak te creëren voor het voorstel en het project.

De initiatiefnemers van het projectvoorstel Elerweerd hebben het bureau Impuls aangetrokken voor de communicatieopdracht. In 2012 werd een eerste communicatiestrategie uitgewerkt. Hierin worden een aantal strategische communicatiekeuzes vastgelegd, de doelgroep afgebakend en de communicatiedoelstellingen en communicatietools omschreven.

Strategische communicatiekeuzes zijn het beklemtonen van het maatschappelijk belang van het project en het breed maatschappelijk draagvlak, evenals het uitwerken van een goede visualisatie van het toekomstbeeld en de belangrijke uitgangspunten.

Het project Elerweerd zal worden voorgesteld als symbool van Limburgse samenwerking & overlegmodel en zal niet worden gekoppeld aan andere projecten. De provincie Limburg zal als woordvoerder omtrent het project optreden.

De belangrijkste communicatiedoelstellingen werden als volgt samengevat:

- Draagvlakvorming bij algemene bevolking: toelichting van aspecten veiligheid, natuur, recreatie, flankerend beleid voor de landbouw en economische aspecten
- Nadruk op consensusmodel: duiding van het unieke van het participatietraject dat uiteindelijk heeft geresulteerd in een eensgezindheid van alle partners omtrent dit project
- Hinderbeperking voor omwonenden: “stille” machines, verkeersmaatregelen, stofbeperking
- Openheid & transparantie
- Proactief persbeleid: anticiperen en alle partners aan bod laten komen
- Toekomstbeeld in de markt zetten

Als communicatietools worden het ontwikkelen van een eigen huisstijl (*waarbij alle communicatie omtrent dit project zal gebeuren in dezelfde huisstijl*) en een eigen website voor het project Elerweerd vooruitgeschoven, evenals het uitwerken van een beknopte brochure en nieuwsbrieven over het project, het geven van persverklaringen op strategische momenten, en het uitwerken van signalisatie- en infoborden.

Gezien de lange duur van het project is een goede planning en fasering van de informatiestroom van belang om overkill te voorkomen.

III. FINANCIERING

Artikel 20sexies § 1, 6de lid van het Grinddecreet bepaalt dat het PGC zelf moet zorgen voor de financiering van zijn werking, het noodzakelijke personeel en de noodzakelijke uitrusting.

Artikel 5 § 2, 3° van het BVR van 4 februari 2011 bepaalt tevens dat in de procesnota de noodzakelijke financiering van het processtraject om te komen tot het projectvoorstel dient vastgelegd, evenals de financiering van de kosten van het PGC bij de begeleiding van het in de procesnota geschetste proces. Artikel 8, 2°, c) van dit BVR van 4 februari 2011 vult verder aan dat bij een door het PGC goedgekeurd projectvoorstel een projectuitvoeringsplan moet worden toegevoegd, waarin het onder artikel 5 § 2, 3° bedoelde financieringsplan werd opgenomen.

1 | Financiering uitvoering project Elerweerd

In het projectvoorstel wordt aangehaald dat Steengoed Projecten cvba de volledige verantwoordelijkheid op technische en financieel vlak op zich zal nemen en dit tot en met de financiering van de afwerking en de uitrusting, nadat de grindwinning ter uitvoering van het project beëindigd is.

2 | Financiering werking PGC

Om de projectvoorbereiding, het administratieve proces en de projectuitvoering op te volgen en te controleren dient het PGC te beschikken over voldoende gekwalificeerde ondersteuning. Hiervoor wordt thans beroep gedaan op het personeel van de Grindcel die nog in hoofdzaak actief is voor ontginningsgebieden van het oorspronkelijke Grinddecreet.

Wanneer het Grindfonds definitief zou stoppen met de financiering van de Grindcel, zal Steengoed Projecten cvba deze kosten op zich nemen, in zoverre dat zij toewijsbaar zijn aan de noodwendigheden van het PGC (*en voor een beperkte periode aan de laatste werkzaamheden voor het Herstructureringscomité*). Wanneer er meerdere projecten in onderzoek of lopende zijn binnen het PGC dienen deze kosten naar billijkheid te worden verdeeld over de diverse initiatiefnemers.

